Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 177 (3375)
СЕШАНБА
2 АВГУСТ 1977 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Қримда дам олган Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Г. Гусак 31 июль куни Ватанига жўнаб кетди.

● СССР парламент группасининг мурожаати эълон қилинган. АҚШда ялпи қирғин қуролининг янги турларини ишлаб чиқариш режаларидан ғоятда ташвишланган СССР парламент группаси халқаро кескинликни янада юмшатиш, ер юзида тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш манфаатларига зид шу режаларга қатъиян норозилик билдиради. СССРнинг парламент группаси, дейилади мурожаатномада, Жаҳон Тинчлик Кенгаши шу йил 6 августдан 13 августгача нейтрон бомбага қарши халқаро ҳаракат ҳафталигини ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини қўллаб-қувватлайди.

● Ўзбекистон ССР Олий Советининг саноат доимий комиссияси навбатдаги мажлисини ўтказди. Мажлисда республика Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг иқтисод ва тежамкорлик борасида партия ва ҳукумат топшириқларини қандай бажараётганлиги кўриб чиқилди.

Илгор токарь, коммунистик меҳнат зарбдори, социалистик мусобақа ғолиби Фахрилла Азизов 12 йилдан буён Тошкент асбобсозлик заводининг 12-цехида унумли меҳнат қилиб келмоқда.

МЕҲНАТ РЕКОРДЛАРИМИЗ—УЛУҒ ОКТЯБРЬ 60 ЙИЛЛИГИГА!

ШАҲАР САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ИЛҒОРЛАРИ БИРИНЧИ ЯРИМ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛГАНЛИГИ ҲАҚИДА РАПОРТ БЕРИШМОҚДА

Меҳнат илғорлари — кўпстаночки Д. Крапивин, созловчи М. Туробов, ускунасоз В. Кувшинников, токарь Р. Шокиров, электр монтажчилар бригадири Ҳ. Абдураззоқов, тўқувчи А. Гладкова, тикувчи-мотористка Ё. Раҳимова, пойафзалчи Н. Манаков — умумхалқ байрами — Улуғ Октябрь 60 йиллигини шахсий беш йиллик планнинг уч ярим-тўрт йилини бажариш билан нишонлашга аҳд қилган республика ишлаб чиқариш новаторлари «ўн тўртлар» ташаббусини биринчилар қаторида қўллаб-қувватладилар.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети маъқуллаган бу қимматли ташаббус шаҳар саноат, транспорт ва алоқа корхоналари коллективларида кенг ёйилди. Беш йиллик зарбдорларидан намуна олиб, ҳар бир иш жойида мавжуд ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини янада кўтаришга эришиш, фақат аъло сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни таъминлаш учун оммавий кураш бошланди.

Биринчи ярим йиллик тугади. Мусобақа илғорлари қабул қилган юксак мажбуриятлар қандай бажарилди?

Улар бугун шу ҳақда ҳикоя қилиб беришади.

ЮКСАК МАРРА САРИ

Дмитрий КРАПИВИН, «Подъёмник» заводининг кўпстаночкиси.

— Ҳозир менинг меҳнат календаримда 1979 йил бошланди. Шундай қилиб Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги кунига қадар 3,5 йиллик топшириқни бажариш ҳақида олган мажбуриятим бажарилмоқда.

Муваффақиятга, ишлаб чиқариш топшириғини деярли икки марта ошириб бажаришимга нима сабаб бўлмоқда? Биринчи навбатда унга кўп йиллар давомида тўплаган тажрибам, бир вақтнинг ўзида тўртта технологик жараённи бажара олишим, чизмаларни тушуна олишим сабаб бўлмоқда. Албатта, техник билимларим қўл келяпти.

Мен бир вақтнинг ўзида икки дастгоҳга хизмат кўрсатаман. Тайёрланаётган деталларга ўзим термик ишлов бераман. Худди мана шу нарса иш вақтининг бекор ўтмаслиги, меҳнат кунининг самарали бўлишига сабаб бўляпти. Ҳозир менинг олдимда турган асосий вазифа — тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилашдир. Бунга эришиш учун бир қанча тадбирлар планини ишлаб чиқдим. Уларни амалга оширсам барча маҳсулотларни биринчи тақдимдаёқ юқори сифат билан топширишга эришаман.

АРАЛАШ КАСБЛАРНИ ЭГАЛЛАБ

Маҳамаджон ТУРОБОВ, трактор заводининг созловчиси.

— Биринчи ярим йиллик якунлари йил бошидан олган суръатни бўшаштирмаётганлигимни кўрсатди. Социалистик мажбуриятда белгиланганидек, барча маҳсулотни биринчи тақдимдаёқ топширишга эришмоқдаман. Иш вақтини тежаш ва пружиналарни ишлаб чиқаришдаги жараёнларни енгиллатишга оид рационализаторлик таклифи киритдим. 200 сўмликка яқин қирқиш асбоблари ва эҳтиёт қисмларни тежаб қолдим. Яқинда меҳнат ва иш ҳақи бўлимидан менга қўнғироқ қилишиб, ҳозир 1979 йилнинг июнь ойи ҳисобига меҳнат қилаётганимни хабар қилишди.

Бундай муваффақиятларга эришишимга аралаш касбларни яхши билишим омил бўлмоқда. Мен ўз ҳамроҳим билан бирга поток линиясидаги олти: учта фрезерлаш ва учта пармалаш агрегатига хизмат кўрсатмоқдаман. Фақат станокларни яхшилаб созлаш ҳисобига мен иккинчи квартал мобайнида ҳар куни 20 минутга яқин вақтни тежаб қолишга эришдим.

Ҳозир коллективимизда резервларни ишга солиш учун кураш қизиб кетди. Мен ҳам ўз иш жойимизда ҳали фойдаланмаган резервлар борлигини аниқладим.

РЕЗЕРВЛАРНИ ҚИДИРИБ

Владимир КУВШИННИКОВ, электрон-техника заводининг ишчиси.

— Корхонамиз коллективи «Узбектекстильмаш» бирлашмаси ва «Ташкенткабель» заводи меҳнаткашлари билан юбилей йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажаришга қаратилган қўшимча резервларни топиш ва улардан фойдаланиш ташаббуси билан чиқди. Корхонамиздаги барча меҳнаткашлар резервларни излаш ҳаракатига қўшилдилар.

Иш кунини ишлаб чиқаришда суратга олиш натижасида менинг иш жойимда ҳам резервлар борлиги аниқланди. Ишлаб чиқариш ҳисоб-китобларига асосланиб мен ишлаб чиқаришдаги яшириниб ётган имкониятлардан фойдаланиш планини туздим. Аввало, техника билан ишлашдаги маршрутни қисқартириш натижасида ҳар бир айланиб ўтишда бир-икки минут вақтни тежаш имкониятига эга бўлдим. Смена давомида бу минутлар ўн баравар кўпайди.

Натижада социалистик мажбуриятимни бажариш графигимга улгуряпман. Мен 7 ноябрда беш йилликнинг 3,5 йиллик топшириғини бажарганлигим тўғрисида рапорт бермоқчиман. Социалистик мажбуриятимдаги бошқа пункт ҳам яхши бажарилмоқда: тайёрланаётган барча маҳсулотлар аъло сифатли бўлмоқда.

МУСОБАҚА КУЧИ

Ренат ШОКИРОВ, агрегат заводининг 20-цех токари.

— Мен Улуғ Октябрь 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун юқори меҳнат унумдорлигига эришиш учун оширилган социалистик мажбурият қабул қилиб, токарь Юрий Клейменовни мусобақага чақирдим. У чақириғимни қабул қилди.

Иккимиз ўзаро мусобақалашиб юксак натижаларни қўлга киритдик. Масалан, Ю. Клейменов биринчи ярим йилликда 2 минг 293 норма-соат бажарди. Бу жуда юқори кўрсаткичдир. Ахир Ю. Клейменов бу йил 2 минг 785 норма-соат бажариш мажбуриятини олган эди-да. Ишнинг сифати ҳам аъло бўляпти.

Август ойи бошларида мен 1977 йил топшириғини ниҳоясига етказмоқчиман. Бу эса 1979 йил июль ойи ҳисобига ишлаш имконини беради. (Агар беш йиллик бошидан буён тежалган вақтларим ҳисобланса). Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатяпти: Октябрь байрамигача қолган вақтда мен яна ярим йиллик планни бажаришим мумкин. Демак «Тўрт йилликни Улуғ Октябрь 60 йиллиги кунигача бажараман», деб ўз зиммамга олган аҳдимни албатта адо этаман.

Бунга ишончим комил. Чунки мен бир неча ихтисосларни эгаллаганман. Ҳозир токарлик, фрезерлик ва бошқа станокларда бемалол ишлайвераман.

МУВАФФАҚИЯТЛАР ГАРОВИ

Ҳабибулла АБДУРАЗЗОҚОВ, граждан авиацияси ремонт заводининг электр монтажчилар бригадири.

— Сифат, юксак аниқлик — авиаремонтчилар меҳнатининг муҳим хусусиятидир. Бу сўзлар бутун бригадамизнинг шиори бўлиб қолди. Бригадамиз ишлаб чиқаришнинг мураккаб участкаларидан бирида — самолётнинг барча энергетика системаси ва ускуналарини монтаж қилиш участкасида меҳнат қилади. Улуғ Октябрь 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилиб биринчи тақдим этишдаёқ маҳсулотни топшириш мажбуриятини олдим. Ҳозир шуни қувонч билан айтишим мумкинки, ваъдамни бажаряпман, монтажни юқори сифатли қилиб адо этяпман, ишим биринчи тақдимдаёқ қабул қилиняпти.

Турли маркадаги кабелларни иқтисод қилиш, монтаж вақтини қисқартириш юзасидан социалистик мажбурият ҳам адо этилди. Монтаж ишлари бўйича кўпгина рационализаторлик таклифлари киритилгани учун ҳам шундай ютуқларга эришдик. Ҳозир ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан фойдаланишга асосий эътиборни қаратяпмиз. Шулардан бири тайёрлов жараёнларида вақтни тежаш ва ускуналарни олдиндан тайёрлаб қўйишдир.

АҲДИМ ҚАТЪИЙ

Анна ГЛАДКОВА, «Малика» трикотаж бирлашмасининг тўқувчиси.

— Ваъда вафоси билан гўзал, дейди халқимиз. Шуни қувонч билан айтаманки, Октябрнинг юбилейи шарафига қабул қилган юксак мажбуриятим шарафли бажарилмоқда. 25 майда мен уч йиллик топшириқни бажардим: 99.770 килограмм трикотаж полотно тўқидим. Унинчи беш йилликнинг бир ярим йилида 106.417 килограмм полотно тўқидим, яъни план 217 процент бажарилди.

Мен бундай кўрсаткичларга хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтириш ҳисобига (нормадаги беш ўрнига ўнта тўқув машинаси), шунингдек иш жойини илгари тайёрлаб қўйиш ҳамда ишлаб чиқариш жараёнларини бажаришда вақтни тежаш ҳисобига эришдим. Ҳозир 1979 йил ҳисобига ишлаяпман.

Улуғ Октябрнинг юбилейи шарафига цехимиздаги ҳамма ишчилар оширилган социалистик мажбурият қабул қилишди. Тўқувчи Людмила Аҳмедова «ўн бешлар ташаббуси»га қўшилиб ўнта тўқув машинасига хизмат кўрсата бошлади ва 7 ноябргача тўрт йиллик топшириқни бажаришга сўз берди.

Тўқувчи Раиса Асилбоева, Лидия Опарина, Назира Турсунбекова, ўровчи Клавдия Демина, Шарифа Назарова, Сайёра Раҳматуллаевалар маҳсулот тайёрлаш нормаларини ошириб бажармоқдалар.

МУҚОБИЛ ПЛАН АСОСИДА

Ёқутхон РАҲИМОВА, бош кийимлар фабрикасининг тикувчи-мотористкаси.

— Яқинда меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг ходимлари мен меҳнат қилаётган участкада бўлишиб, зарур маълумотларни тўплашди, 1977 йилнинг биринчи ярим йиллигида социалистик мажбуриятимни қандай бажарганлигимни ҳисоблаб чиқишди. Ҳақиқий маълумотлар аниқ хулоса чиқаришга ёрдам берди.

Мана, меҳнатимнинг натижалари: шахсий муқобил планим ҳар ойда ошириб бажарилмоқда. Ҳозир меҳнат календаримда 1978 йилнинг июль ойи ўтиб боряпти. Бу натижалар мени олдинга қараб янада шахдам одим ташлаш, умумхалқ байрами кунига қадар асосий вазифа— уч йиллик топшириқни бажаришга ундамоқда.

Юксак натижаларга қандай эришиляпти? Менинг назаримда, биринчи навбатда бунга иш вақтидан максимал фойдаланиш сабаб бўлмоқда. Ҳар бир минутни бекор ўтказмасликка ҳаракат қилмоқдаман. Шунингдек, аралаш операцияларни бажаришни ўзлаштириш ҳам катта самара беряпти

Сиз сифат масаласи қандай кетяпти, деб сўрашингиз мумкин. Бу соҳада ҳам ҳамма иш жойида. Назоратчиларга маҳсулотларни биринчи тақдимдаёқ топширишга эришмоқдаман.

СИФАТ КАФОЛАТИ

Николай МАНАКОВ, 2-пойафзал фабрикасининг пардозловчиси.

— Поток линиядан пойафзаллар узлуксиз келиб турибди. Булар моделли сандалетлардир. Ҳамма жараёнлар тугади. Маҳсулотни омборхонага топшириш мумкинми? Йўқ. Энди менинг навбатим: пойафзалларни синчиклаб текшириш, уни тайёрлашда йўл қўйилган камчиликларни топиш ва бартараф этиш керак. Шундан кейингина тайёр маҳсулотлар омборига топшириш мумкин.

Маҳсулотнинг ташқи кўриниши, унинг сифати, кўп жиҳатдан фабрика маркаси шарафига боғлиқ. Демак пойафзални сўнгги бор синчиклаб текшириш— бу менинг вазифам.

Мен биринчи ярим йилликда 35 минг жуфт пойафзални пардозлаш мажбуриятини олган эдим. Амалда эса, 57318 жуфт бўлди. Бу билан яхши сифат кўрсаткичига ҳам эришилди.

Ҳозир менинг меҳнат календаримда — 1979 йил. Демак шахсий тўрт йиллик топшириғимни бажарганлигим тўғрисида 7 ноябрда рапорт бера оламан.

Биринчи ярим йилликда 1977 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятимнинг яна бир муҳим банди: «тўрт шогирдга касб ўргатиш» муваффақиятли бажарилди. Мен касб ўргатган Х. Содиқов, З. Икромова, В. Чернов, З. Ҳамдамовлар ҳозир мустақил ишлашмоқда.

КОНСТИТУЦИЯ ЛОЙИҲАСИГА БАҒИШЛАБ

Сергели район партия комитетининг мажлислар залида бўлиб ўтган конференция «СССР Конституцияси — ҳаётимизнинг асосий қонуни» деб аталди. Бу йиғилишда райондаги бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг идеология ишлари бўйича ўринбосарлари, пропагандистлар, сиёсий ахборотчилар, «Билим» жамиятининг лекторлари қатнашдилар.

Конференцияда Тошкент шаҳар прокурорининг ўринбосари, Давлат юстиция маслаҳатчиси И. Н. Илюшин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори, иқтисод фанлари кандидати, доцент М. К. Аролбоев СССР Конституциясининг аҳамияти ҳақида докладлар қилдилар.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
Сергели район «Билим» жамиятининг масъул секретари.

●

Қўл меҳнати енгиллашди

«Ташкентхлеб» ишлаб чиқариш бирлашмасида шу кунгача печга хамирни тушириш оғир иш жараёнларидан бири ҳисобланарди. Бунинг иложи топилди. Бу ерда охирги, яъни бешинчи автоматлаштирилган механизм ишга туширилди. Шундай қилиб, бешта печдаги операция тўла автоматлаштирилди. Натижада, маҳсулот сифати яхшиланди, ишлаб чиқариш ҳажми бирмунча ўсди.

Бирлашмада йил охиригача яна тўртта автоматлаштирилган механизм ишга туширилади. Бунинг натижасида, қирқга яқин киши қўл меҳнатидан озод бўлади, юз минг сўмликка яқин иқтисодий самара олинади.

●

ПРОСПЕКТДА АРХИТЕКТУРА АНСАМБЛИ

Максим Горький номли проспектда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси давлат конструкторлик бюросининг тўққиз қаватли корпуси қурилишида конструкцияларни монтаж қилиш ниҳоясига етиб бормоқда. 4-қурилиш трестининг 8-қурилиш бошқармасидаги Евгений Сергиенко бошлиқ энг яхши комплекслашган бригада аъзолари қурилиш ишларини жадал олиб боришмоқда. Қурилиш объектида конструкцияларни монтаж қилишнинг илғор методлари кенг тадбиқ қилинмоқда.

— Бу бинонинг қурилиши олимлар шаҳарчасидаги архитектура ансамблини бутун яхлит ҳолга келтиради, — дейди қурилиш бошқармаси бошлиғи Геннадий Тренусов. — Бундан ташқари олимлар шаҳарчасида келгусида бир қатор осмонўпар бинолар ва иншоотлар қурилиши мўлжалланган.

Конструкторлик бюросидаги асосий қурилиш ишлари шу йилнинг охиригача тугалланади.

• Шарҳчи сатрлари

Бозор учун кураш

Тараққий этган капиталистик давлатлардан 24 тасининг вакиллари июнь ойининг охирида Парижда ҳар йили ўтказиладиган сессияга тўпланишди. Улар «Либерал» ташқи савдо принципларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга, импортни чеклаш практикаси билан кескин кураш олиб боришга қатъий қарор берганликларини тантанали вазиятда эълон қилдилар. Шу сессияда улар «Халқаро савдо-сотиқ эркинлиги ҳақида»ги декларацияни ҳам қабул қилишган эди.

Орадан бир ой ўтмасданоқ ғарб мамлакатларининг хўжалик ҳаётида «Савдо кураши»дан далолат берувчи хатарли шарпалар яна пайдо бўлди. Ташқи савдо конкуренцияси (рақобати) етакчи капиталистик марказлар — АҚШ, Япония, Ғарбий Европа ўртасида айниқса кескин тус олди.

Европа иқтисодий ҳамжамиятининг савдо-сотиқ соҳасидаги камомати ўтган йили 14 миллиард доллардан ҳам ошиб кетди. Бу ҳамжамият жон-жаҳди билан ҳаракат қилиб, бир томондан, ўз молларини тез ва кўпроқ экспорт қилишга ва иккинчи томондан, турли-туман ғовларни вужудга келтириб, ўз бозорларига келтириладиган моллар миқдорини чеклаб қўйишга уринмоқда.

Аммо «Кичик Европа»нинг рақобатчилари тинчиётгани йўқ. Масалан, Франция билан Англия биргаликда ишлаб чиқарган ва товушдан тез учадиган «Конкорд» самолёти Нью-Йорк маъмурларининг тақиқини енгиб ўтиши ҳаво қаршилигини бартараф қилишдан ҳам қийинроқ бўлди. Американинг пўлат корпорациялари, Америка экономикасининг бошқа соҳаларидаги «катта бизнес» вакиллари Ғарбий Европада тайёрланган пўлат ва Японияда ишлаб чиқарилаётган рангли телевизорларнинг АҚШ бозорларида сотилишига халақит бериш учун уриниб, бу борада Оқ уйга тазйиқ кўрсатмоқдалар ва ўз ниятларини рўёбга чиқаришга ҳам эришмоқдалар.

Вашингтон «Умумий бозор»га раҳна солиш учун савдо демпингини ишга солди. У кейинги вақтларда америка долларларини Ғарбий Германия маркаси ва бошқа бир қанча «кучли» валюталар билан алмашиши курсини пасайтириш сиёсатини ўтказа бошлади. АҚШнинг бундан кузатган мақсади маълум: Америка миллий валютасининг арзонлаштирилиши Американинг Ғарбий Европа бозорларига экспорт қиладиган моллар кийматини пасайтириш ва бинобарин, «АҚШда тайёрланган» деган маркали маҳсулотнинг рақобат қилиш қобилиятини ошириш имконини беради.

«Умумий бозор»нинг Япония билан муносабатлари ҳам кескин тус олди. Япониядаги корхона эгалари берган ваъдаларига қарамай, Ғарбий Европа иқтисодий ҳамжамиятига қарашли бозорларга тазйиқ кўрсатишни заифлаштиришдан ва Ғарбий Европа молларини кўпроқ сотиб олишдан воз кечди. Яқинда шу хусусда рақобатчилар ўртасида Токиода олиб борилган музокаралар ҳам ҳеч қандай натижа бермади.

«Савдо кураши»нинг тез-тез такрорланиб туришига аввало сабаб шуки, капитализм дунёсидаги мамлакатлар доим беқарор ва нотекис тараққий этмоқда. Бир-бирига «душман» бўлган томонларнинг ҳар бири ўзгаларнинг бозорларида ташқи иқтисодий экспансияни кучайтириш йўли билан ўз аҳволини яхшилашга уринмоқда. Бунинг натижасида бозор учун кураш кескинлашди. «Савдо эркинлиги» тўғрисидаги дабдабали декларацияга қарамай, рақобатчи мамлакатлардан ҳар бирига нисбатан таможня соҳасида қўйилаётган тўсиқлар эса кенгайиб боряпти.

С. СТОКЛИЦКИЙ.
ТАСС шарҳловчиси.

Тошкентдаги «Узсельхозтехника»га қарашли Меҳнат Қизил Байроқ орденли тажриба ремонт механика заводининг аҳил коллективи мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун кўплаб гидравлик прессларн тайёрлаб беряпти. Айниқса гидропрессляр цехи ишчилари катта ютуқларга эришмоқдалар. Барча буюртмалар ўз вақтида сифатли адо этиляпти.

СУРАТДА: ана шу цехнинг илғор бригада бошлиғи Тоҳир Мирзаев билан бригада аъзоси Владимир Нимержанский навбатдаги прессни монтаж қилмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

ҚИШ — СИНОВ ДАВРИ

Унутилган қозонхоналар

Бутун шаҳар бўйлаб қишга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Дарҳақиқат, ҳар бир турар жой биноси, магазин, ҳар бир завод ва автопарк қишга жиддий тайёрланган бўлиши керак. Бу масалага енгил-елпи ёндошиш ёмон оқибатларга олиб келишини биз яхши биламиз. Чунки, қиш —синов даври. Қиш даврида иссиқ билан таъминланмаган турар жой, «музлаб қолганлиги учун» линияга чиқолмаган автобуслар сингари ҳодисалар бўлишига ўрин қолмаслиги керак. Шунинг учун ҳам шаҳар хўжалигини қиш шароитига тайёрлаш ишларини ҳозирданоқ жиддий бошламоқ зарур.

Бироқ, барча раҳбарлар ҳам ўз корхоналарида бу ишни талаб даражасида бошлаганлари йўқ. Бу нарса Тошкент халқ хўжалиги объектларини қишга тайёрлаш ишлари бўйича шаҳар комиссиясининг сўнгги йиғилишида таъкидлаб ўтилди.

Йиғилишда Ҳамза райони комиссияси иши муҳокама этилди. Ҳозирга қадар комиссия бирқанча тадбирларни амалга оширди. Районда турар жой фондини кўрикдан ўтказиш давом этмоқда. Уни ўтказишда жуда кўп турар жой ташкилотлари актив қатнашмоқда. Шунингдек, маиший хизмат объектлари ва автотранспорт корхоналари ҳам қишга жиддий тайёргарлик кўришмоқда.

Бироқ, район раҳбарларининг қозонхоналар сингари муҳим объектларга бўлаётган муносабатлари таажжублаHарлидир. Қишда турар жой массивларини иссиқлик ва иссиқ сув билан таъминлаб турувчи қозонхоналарнинг аҳволи ҳозир жуда ёмон аҳволда.

Текшириш вақтида «Янгиобод» массивидаги қозонхонадаги уч қозондан фақат биттаси ремонт қилинганлиги маълум бўлди. «Октябрь 40 йиллиги» кўчасидаги қозонхонани ремонт қилишга ҳали киришилгани йўқ. Бу иншоот эскича усулда қурилган. Шунинг учун ҳам у энг қийин дақиқаларда ишдан чиқиб қолиши мумкин. «Ташсельмаш» массивидаги қозонхонанинг қуввати ҳам етарли эмас. Бу ерда ремонт ва қайта тиклаш ишлари ҳали бошлангани йўқ.

Ремонт ишлари бошланган бошқа қозонхоналарда эса иш суръати яхши эмас. Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Ташсантехгазмонтаж» тресті иш графигини бузиб, ортда қолишмоқда. Бундай боқибеғамлик қишда қандай аҳволга олиб келишини тасаввур қилиш қийин эмас.

Қозонхоналарни ремонт қилиш билан шуғулланаётган 8-ремонт қурилиш бошқармаси ва бошқа ремонт ташкилотлари районни орқага судрашмоқда. Биринчи ярим йиллик плани 81 процент бажарилди. Яъни фойдаланишга топшириш ва ремонт ишларини тугатиш мўлжалланган 8 турар жой биносида ремонт ишлари тугалланмай қолди.

Ёз қуёшининг чарақлаб туриши қишга тайёргарлик ишларини олиб бораётган ташкилот раҳбарларини чалғитмаслиги керак. Ахир мана август ойи бошланди. Яқинда куз келади. Бу ҳақда хўжалик раҳбарлари жиддий ўйлашлари ва ўз хўжаликларини қишга тайёрлаш ишларини жадал олиб боришлари лозим.

А. ТЮРИКОВ.

телетайп лентасидан

● УЛАН-БАТОР. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг доимий комиссияси доирасида ишлаб чиқилган тадбирлар комплекси шу беш йилликда Монголиянинг енгил ва озиқ-овқат саноатини тез суръатлар билан ривожлантиришни кўзда тутади. Шу соҳалардаги янги корхоналарни ишга туширишга катта эътибор берилмоқда. Масалан, СССР Улан-Баторда йигирув фабрикасини ва Эрдэнэтда гилам тўқиш фабрикасини қуришда, ГДР пойтахтидаги гилам тўқиш ва чинни идишлар фабрикаларини, гўшт комбинатини кенгайтириш ҳамда модернизация қилишда, ЧССР пойафзал фабрикасини барпо этишда ёрдам беради.

● ПАРИЖ. Францияда сўнгги ўн йил мобайнида жиноят икки баравар кўпайди. Оғир жиноятлар сони ортганлиги жамоатчиликни жуда қаттиқ ташвишлантирмоқда: 1967 йилдан 1977 йилгача ўтган даврда қуролли ҳужумлар сони беш баравар, банкларни талон-тарож қилиш эса 20 баравар ортди. Юстиция министри А. Пейрефит раҳбарлигида француз юристлари, социологлари ва философларининг бир группаси томонидан ўтказилган тадқиқотида шу маълумотлар келтирилган.

● НЬЮ-ЙОРК. АҚШ Коммунистик партияси Америкадаги ирқчи ва ўта ўнг гуруҳларнинг фаолиятини кескин танқид қилди.

Коммунистик партиянинг Иллинойс штатидаги бўлими эълон қилган баёнотда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: АҚШда ирқчиликнинг янада кучайганлиги Америка меҳнаткашларининг ўз қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатини бостириш мақсадини кўзда тутади. Маъмурлар Америка халқининг конституцияда ёзилган асосий ҳуқуқлари сурбетларча бузилаётганлигига тоқат қилишни истамаган кишиларнинг ҳаммасини террор йўли билан чўчитмоқчи бўладилар.

Америка коммунистлари, дейилади баёнотда, эркинлик ва демократия манфаатларини қадрлаётган барча кишиларни ирқчилик ва реакцияга қарши кураш олиб боришга даъват этадилар.

● ДЕҲЛИ. Рана Прата Сагарда (Ражасхан штати) атом электростанциясининг иккинчи навбати қурилиши тамомланмоқда. Янги реактор ишга туширилганидан сўнг электростанциянинг қуввати 200 минг киловатт ортади.

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

...ҲАМ ЁШЛИК ШИЖОАТИ

Бу воқеа 1941 йил кузда— фабрика-завод билим юртида ўқиб юрганимда рўй берди. Шунда бизни бутун составимиз билан Чирчиқдан Магнитогорск шаҳрига олиб кетишди. Мен ўшанда ҳаётимда биринчи марта Магнитогорск металлургия комбинати қурилишида ишладим. Ҳозир албатта бундай эмас. Ўшанда цех фронт учун зарур маҳсулот ишлаб чиқарар эди. Цех ёнида эса биз ўн етти ёшликлар меҳнат қилар — цех деворини тиклар эдик. Цехнинг томи йўқ эди. Совуқ, қор ёғиб турганда 16 соатлаб ишлардик. Шуниси характерлики, худди шу дамда мен қурувчи меҳнатини севиб қолдим. Бу касб менга абадий йўлдош бўлди.

Орадан 35 йил ўтди, ҳамон қурилишда ишлайман. Шундан 25 йилини Тошкент қурилишида меҳнат билан ўтказдим. Чилонзордаги дастлабки уйлар, Марказий универсал магазини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бирлашган нашриёти, олий партия мактабининг ётоқхонаси шулар жумласидандир. «Висотстрой» трестининг 17-қурилиш бошқармасидаги комплекс бригадамиз меҳнат қилган барча объектларни бирма-бир санаб чиқиш қийин. Чунки уларни ўнлаб ҳисоблаш мумкин.

Бригадамга ишга келган ёш йигитлар кўпинча мендан қандай қилиб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига, Октябрь революцияси орденига сазовор бўлгансиз, деб сўрашади. Мен бундай саволларга доимо: фидокорона меҳнатим учун, деб жавоб бераман. Ҳақиқатан ҳам киши виждонан ҳалол меҳнат қилса, у бошқалар соясида бекинмаса, қийинчиликларга бардош берса, касбга меҳр қўйишликка ундашнинг лозими бўлмаса, бундай киши ҳамма вақт ҳурмат-эътиборга сазовор бўлаверади, обрўси ортаверади. Мен бригадамиздаги 30 кишининг ҳар бирини ана шунга ишонишига ундайман.

Бригадамиз аъзолари кўп йиллардан буён катта ягона оила кишиларидек яшаб келмоқдалар. Бу— бригадамиз бошқармада ёшлардан ташкил топган бригадалардан бири бўлганлиги учун эмас. Мен ҳар хил ёлғон-яшиқлар билан ўзини ёшлардан олиб қочадиган бригада бошлиқларига тушуна олмайман. Шахсан мен шаҳар ҳунар-техника билим юртини битириб келган, техникум ўқувчиларини, Совет Армияси хизматидан қайтган йигитларни бажонидил ўз коллективимизга қабул қиламан. Улар билан дастлаб қийинчиликда ишлашга тўғри келади, лекин кейинчалик улар бригада интизоми, иш сифати, меҳнат унумдорлиги учун жон куйдирадилар.

Шу билан бирга яна ёшларга ишона билиш ҳам керак. Уларга масъулиятли вазифани бемалол топшириш мумкин. Баъзи бригадаларда ёшлар «ҳақиқий» ишни кутиб бир неча ой умрларини зое кетказадилар. Бу, нотўғри, албатта. Масалан, бригадамиздаги ҳар бир ёш ишчи унинг ғайрат-шижоати, эпчиллиги коллектив учун зарурлигини яхши билади. Шунинг учун ҳам биздаги ёшлар тажрибали усталар билан биргаликда энг мураккаб ишларни бажарадилар. Бажарганда ҳам қандай, денг?! Аввало коллективда уюшқоқлик ҳосил бўлади. Бригадамиз тузилгандан буён орадан кўп йиллар ўтди. Шу давр мобайнида ўз хоҳиши билан ишдан бўшаш истагини билдириб биронта ҳам ёш ишчи ариза берганини эслай олмайман.

Яқинда бизга ярим йиллик якунида бригадамиз бошқармада яна биринчи ўринни эгаллаганлигини айтишди. Олти ойда биз тахминан ярим миллион сўмлик ҳажмда иш бажардик. Бу унча-мунча иш эмас. Бундан ҳам кўпроқ ишни бажаришимиз мумкин.

Матбуотда эълон қилинган СССРнинг янги Конституцияси лойиҳаси коллективимизда муҳокама қилинганидан кейин айниқса социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Биз коллективимизда ана шу муҳим ҳужжатни муҳокама қилиб, янги Конституция лойиҳаси қабул қилинишига бизнинг энг яхши жавобимиз— зарбдор меҳнатимиз бўлади, деган қарорга келдик. Шунинг учун ҳам бригадамиз учинчи кварталда олдингидан кўра кўпроқ ишни бажариш мажбуриятини олди. Бригадамиз аъзолари «Главпочтамт» биносининг тўртинчи қаватини ёпиш ишларини тугаллаш, шунингдек объектнинг техник қаватида умумқурилиш ишларини ниҳоясига етказиш мажбуриятини олди. Ҳар қандай топшириқларни ўринли бажаришимизда дурадгор Убайдулла Раҳимов, монтажчи Эргаш Ҳабибуллаев, газ билан қирқувчи Евгений Ким, электр пайвандчи Сергей Вашченко каби илғорларимиз муносиб ҳисса қўшишмоқда. Худди ана шу илғорлар коллективимизнинг асосини ташкил этадилар. Коллективимизда ҳукм суриб келаётган дўстлик ўзаро ёрдам, уюшқоқлик бизга энг масъулиятли топшириқларни доимо муваффақиятли бажаришимиз учун имконият бермоқда.

Ҳ. ҚОРАБОЕВ,

«Висотстрой» тресги 17-қурилиш бошқармаси бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Октябрь революцияси ордени кавалери.

▲ БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

КАЛЕНДАРДА 1979 ЙИЛ

«Ўзбекхиммаш» заводининг токари Александр Петрович Гизатулин Уралда қурилаётган азотли ўғит заводининг буюртмасини муддатидан барвақт бажарди. У йиғма қувурлар деталлари туркумини тайёрлаб, 1979 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Цех коллективи уни самимий қутлаб, унга гулдасталар тақдим этди.

Александр Петрович ана шу корхонада ўттиз йилдан кўпроқ вақтдан буён ишлаб келмоқда. Гизатулин шу давр ичида иш вақтининг ҳар бир минутидан самарали фойдаланишни ўрганиб олди. У иш кунининг бошланишига пухта тайёргарлик кўради, асбоб-ускуналарни ўз вақтида шайлаб қўяди, станокни текширади.

Шу боисдан ҳам у бутун смена давомида бир маромда ишлайди. Александр Петрович завод ишлаб чиқараётган барча химиявий аппаратлар учун узеллар ва деталларни зўр маҳорат билан ясайди.

Гизатулин ҳисобланган техникавий нормалар асосида ишлайди, деталларни ишлаш технологиясини олдиндан ўрганиб чиқади. Бу эса унга янги буюмлар ишлаб чиқаришни тезроқ ўзлаштиришга ёрдам беради. Ускуналарни ва мосламаларни тайёрлай билиш ҳам меҳнат унумдорлигини оширишнинг катта резервидир.

(ЎзТАГ).

СССР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

Халқ хўжалигига раҳбарликнинг асосий принциплари

Л. ПЕКАРСКИЙ,
СССР ГОСПЛАНИ ҲУЗУРИДАГИ ЭКОНОМИКА ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИНГ КАТТА ИЛМИЙ ХОДИМИ.

Совет Иттифоқи ўзи ташкил этилганидан бошлабоқ ижтимоий ишлаб чиқаришни халқ хўжалик планлари асосида уюштираётган дунёдаги биринчи давлатдир. Коммунистик партия раҳбарлигида меҳнаткашлар сиёсий ҳокимиятни курашиб қўлга киритганлиги, совет давлатининг барпо этилганлиги — планлаштиришнинг сиёсий негизидир. Ишлаб чиқариш воситаларининг социалистик ижтимоий мулклиги— планлаштиришнинг иқтисодий негизидир.

Социалистик мулкчилик СССР иқтисодий системасининг негизи бўлиб халқ хўжалигини ривожлантиришга ва социал маданий-қурилишга онгли, планли раҳбарлик қилиш социализм шароитида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг олий мақсадини — кишиларнинг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўлароқ қондиришдан иборат мақсадни оғишмай амалга ошириш учун объектив имконият яратиб беради.

Октябрь ватанининг ютуқлари-хўжаликнинг социалистик планли системаси тарихда мисли кўрилмаган социал-иқтисодий тараққиёт суръатларини таъминлаганлигини яққол исботлаб турибди. 1976 йилда мамлакатнинг миллий даромади революциядан авалги даражага нисбатан 65 баравар кўпайди. Ҳозир амалдаги Конституция қабул қилинганидан кейин ўтган вақт мобайнидагина, яъни кейинги 40 йил ичида СССРнинг миллий даромади 18 баравар, саноат маҳсулоти эса 29 баравар ошди. Ижтимоий ишлаб чиқаришни планли ташкил этишнинг афзалликлари Совет Иттифоқининггина эмас, бошқа қардош мамлакатларнинг ҳам тажрибаси билан жуда яққол исботланган. Иқтисодий жиҳатдан тараққий этган капиталистик давлатлар 1951— 1975 йиллар мобайнида саноат ишлаб чиқаришини уч баравардан сал кўпроқ оширган бўлса социализм мамлакатларида эса бу кўрсаткич 11 баравар ошди. Ҳозирги вақтда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган давлатларда ер юзи аҳолисининг 10 процентидан ҳам камроғи яшаётганлигига қарамай, жаҳон саноат маҳсулотининг тахминан 33 проценти ва миллий даромаднинг 25 проценти уларнинг ҳиссасига тўғри келади.

Хўжалик бошқарувининг марказий бўғини бўлган планлаштириш, у амал қиладиган асосий принциплар СССР Иттифоқи янги Асосий Қонунининг лойиҳасида акс эттирилган:

«Экономикага раҳбарлик, — дейилади СССР Конституцияси лойиҳасининг 15-моддасида, — халқ хўжалигини ва социал маданий қурилишни ривожлантиришнинг давлат планлари асосида, тармоқ ва территориал принципларни ҳисобга олган ҳолда, марказлаштирилган раҳбарликни корхоналарнинг, бирлашмалар ва бошқа ташкилотларнинг хўжалик юритишдаги мустақиллиги ва ташаббускорлиги билан уйғунлаштирилган ҳолда амалга оширилади. Бунда хўжалик ҳисоби, фойда, таннарх актив ишга солинади».

КПССнинг совет жамияти ва давлатидаги раҳбарлик ҳамда етакчилик ролига СССР Конституцияси лойиҳасида берилган кенг характеристика совет жамиятига раҳбарликнинг илмий даражаси тўхтовсиз ошиб бораётганлигининг умумий йўналишини акс эттиради. КПСС XXV съезди экономикани бошқаришни, бутун хўжалик механизмини янада такомиллаштиришга қаратилган тадбирлар комплекс программасини белгилаб берди. Хўш, съезд томонидан планлаштириш олдига қўйилган вазифалар нималардан иборат? Бу — куч ва ресурсларни энг муҳим умумдавлат программаларини бажариш учун жамлаш, тармоқ ва территориал ривожланишни, перспектив ва жорий проблемаларни моҳирлик билан қўшиб олиб бориш экономиканинг баланслашганлигини таъминлашдан иборатдир. Ана шу вазифалар планли бошқаришнинг мустаҳкам ленинча принциплари негизида амалга оширилмоқда.

Централизм билан демократизмни бир-бири билан диалектик боғлаш тўғрисидаги қоида социалистик экономикани ташкил этиш ҳақидаги ленинча таълимотнинг ўзагидир.

Тарихий тажриба шундан далолат берадики, социалистик жамият нақадар етук бўла борган сари, бу жамият коммунизм сари нақадар олға ҳаракат қила борган сари меҳнаткашларнинг ижтимоий ишларни ҳал этишдаги активлиги шу қадар юқори бўлади, демократик централизмнинг ленинча принципи тўлароқ амалга оширилади. Коммунистик қурилишнинг бу қонунияти СССР Конституцияси лойиҳасида аниқ ифодасини топган. Лойиҳада социалистик демократияни янада авж олдириш совет жамияти сиёсий системасини ривожлантиришнинг асосий йўналишидир, деб таъкидланган. Янги Конституцияни амалга оширилиши, деб уқтирилди, КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленумида, бизнинг бутун давлат ва хўжалик фаолиятимизни, ҳокимият ва бошқарув органларининг бутун ишини сифат жиҳатдан янги босқичга кўтариши керак.

Планли раҳбарликда централизм зарур ва қонуниятлидир, чунки у социалистик ижтимоий ишлаб чиқаришга унинг олий мақсадини планли равишда амалга ошира бориб яхлит бир организм сифатида онгли раҳбарлик қилиш имкониятини беради. Иқтисодий тараққиётнинг ҳозирги босқичида ўртага қўйилган мақсадларга имкони борича, қисқа муддатларда ва энг кам меҳнат сарфлаб эришиш учун иқтисодий ўсишнинг суръат ва пропорцияларини илмий жиҳатдан оптималлаштиришнинг аҳамияти ошмоқда.

Хўжалик вазифаларини марказлаштирилган тарзда ҳал қилишни оптималлаштириш имкониятлари анча кенгайиб бормоқда, чунки КПСС XXV съезди йўл-йўриқларига мувофиқ турли муддатларга мўлжалланган планлар системаси айни бир вақтда ишлаб чиқилмоқда. Булар— СССРни узоқ истиқболни мўлжаллаб шу асрнинг охиригача бўлган муддат ичида иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналиши, беш йиллик ва жорий (йиллик) планлардир. Шундай қилиб КПССнинг социал-иқтисодий сиёсатига амал қилиб яхлит план перспективасининг босқичлари сифатида беш йиллик планларини тузиш имконияти туғилади.

Шундай шароитларда меҳнаткашларнинг цех, завод, бирлашмагагина эмас, тармоққа ҳам, унинг халқ хўжалиги эҳтиёжларини қондириш ишидаги имкониятларига тааллуқли бўлган планни қабул қилишда омилкорлик билан иштирок этиши тобора катта аҳамият касб этмоқда. Шунга мувофиқ халқ хўжалиги планларини уюштириш, ишлаб чиқиш «технологиясининг» ўзи такомиллаштирилмоқда.

Коммунистик партия билан совет давлати миллатларнинг қардошлик иттифоқи ва ўзаро ёрдам ленинча ғояларини оғишмай амалга ошириб, барча иттифоқдош республикаларнинг иқтисодий ва социал ривожланиш даражаларини бараварлаштиришни таъминладилар. «Бизнинг мамлакатимизда,— деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленумида, — миллатларнинг тенглиги юридик ҳақиқатгина бўлмай, балки амалда ҳам ҳақиқатга айланди. Бизнинг барча республикаларимиз, жумладан илгари иқтисодий ва маданий жиҳатдан орқада қолган республикалар ҳам эндиликда юксак ривожланиш даражасига эришдилар. Айни вақтда ҳар бир республиканинг экономикаси ягона халқ хўжалик комплексининг ажралмас қисмига айланди».

Асосий Қонун лойиҳасида марказий, республика ва маҳаллий давлат органларининг, министрликлар ва идораларнинг ваколатлари аниқланган. Бу — бошқарувнинг ҳамма бўғинларига халқ хўжалигини планлаштиришда актив қатнашиш табиий ва меҳнат ресурсларини хўжалик оборотига самарали тарзда жалб этишга, территориал меҳнат тақсимоти афзалликларидан максимал фойдаланишга кўмаклашиш, республикаларнинг ривожланаётган хўжаликларини мамлакатнинг ягона иқтисодий организми доирасида маҳкамроқ кооперациялаш имконини беради.

Кейинги йилларда табиатни муҳофаза қилиш ҳамда ер, сув, минерал ресурслари ва бошқа табиий ресурслардан оқилона фойдаланишга қаратилган бир қанча қарорлар ва қонун актлари қабул қилинди. Янги Асосий Қонун лойиҳасида табиатни асраш ва унинг бойликларини муҳофаза қилиш вазифаси Конституция талаби даражасига кўтарилдики, бу — совет давлати инсонпарварлик моҳиятининг ёрқин далилидир.

КПСС XXV съезди планли раҳбарликда хўжалик ҳисоби, фойда, нарх-наво, мукофотлар сингари стимул ва воситалардан тобора моҳирлик билан фойдаланиш вазифасини қўйди. Ҳозирги вақтда коллективларнинг хўжалик ҳисоби манфаатдорлиги ва масъулиятини ишнинг пировард натижаларига боғлиқ қилиб қўядиган, яъни ижтимоий эҳтиёжларни қондирадиган кўрсаткичлар ва нормативларни шакллантириш энг актуал проблемалардан бири бўлиб қолмоқда.

КПСС XXV съезди қарорларида планлаштиришнинг программа-тармоқ методидан тобора кенгроқ фойдаланишга алоҳида эътибор берилган. Бундай планлаштириш мазкур план программасининг мақсадларини, уни амалга оширишнинг самарали ва ўзаро боғлиқ йўллари ҳамда воситаларини аниқ-равшан белгилаб олишни кўзда тутади. Ҳозир катта-катта комплекс программаларини тузиб чиқиш ва амалга ошириш соҳасида тажриба тўпланган. Масалан, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш, космосни забт этиш, атом энергетикасини, Ғарбий Сибирь ишлаб чиқарувчи кучларини, РСФСР ноқоратупроқ зонаси қишлоқ хўжалигини ривожлантириш программалари ва бошқа программаларни ана шундай катта комплекс программалар жумласига киритиш мумкин. 1976 —1980 йилларга мўлжалланган планда айрим янги комплекс программалар белгиланган. Бу программаларнинг бир қанчаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан биргаликда амалга оширилмоқда.

Ҳаётимизнинг қонуни — ҳамманинг ҳар бир киши бахт-саодати тўғрисида ва ҳар бир киши ҳамманинг бахт-саодати ҳақида ғамхўрлик қилиши СССР Конституцияси лойиҳасининг кенг кўламда, бутун халқ томонидан муҳокама қилинаётганлигида ёрқин ифодасини топмоқда. Хўжалик қурилиши йўлидаги муваффақиятлар пировард натижада ҳар бир меҳнатчига боғлиқ бўлади. Шу боисдан ишлаб чиқариш коллективлари лойиҳани муҳокама этишни ўзларининг бевосита вазифаларини анализ қилиш билан қўшиб олиб бормоқдалар, умумхалқ меҳнат сафидаги ўз ўрнини тўлароқ ва аниқроқ белгилаб олмоқдалар, резервларни топмоқдалар ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган юксак мажбуриятларни авж олиб кетган социалистик мусобақа асосида шараф билан бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

(ТАСС).

Коммунистик меҳнат зарбдори Умри Муҳитдинова кўп йиллардан буён «Учқун» тўқимачилик галантерея фирмасида ўровчи бўлиб ишлайди. У ўнинчи беш йиллик шахсий топшириқларини уч ярим йилда бажариш ташаббусига қўшилган.

СУРАТДА: илғор ўровчи У. Муҳитдинова.

Р. Загратдинов фотоси.

Уй-жой фонди, жамоат биноларини асрайлик!

Кўрик ғолиби

Юнусободнинг Б—1 массивига борган киши айвонлари тартибли, ҳовлилари обод кўп қаватли биноларни кўриб дили ёришади. Негаки, бу ердаги биноларнинг ташқи томонлари ҳам, уларнинг подъездлари ва ҳовлилари ҳам кўзни қувонтиради. Массивга хизмат кўрсатаётган Киров районидаги 38-ЖЭК коллективи Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети ўтган йили эълон қилган уй-жой ва жамоат биноларидан фойдаланиш сифати ва уларни асрашнинг техника даражаси бўйича жамоатчилик кўриги натижаларига кўра диплом ва пул мукофоти билан тақдирланди.

Бу уй-жойлардан фойдаланиш идораси ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Юнусободнинг Б—1 массиви қурила бошлаган дастлабки кезларда иш бошлаган ЖЭК территориясида ҳозир 4 мингга яқин аҳоли истиқомат қилмоқда. Замонавий меъморчиликнинг энг сўнгги ютуқлари асосида қурилаётган бу массивдаги бинолар аҳоли учун ҳар томонлама қулай бўлса-да, дастлабки пайтда унинг ташвиши кўп эди. Негаки, ҳамма бинолар қурувчилар томонидан бекаму-кўст фойдаланишга топширилган, деб бўлмасди. Баъзи бинолар томидан чакка ўтса, айримларининг ромларидан совуқ кирарди, яна бирининг эса эшиги ёпилмасди. Газ, водопровод, санитария узелида, умуман биноларнинг ҳар хил камчиликлари йўқ эмасди. Уларни бартараф этиш ҳали ўзининг етарли фонди ва зарур эҳтиёт қисмлари бўлмаган янги уй-жой идораси учун қийин бўлса, бу уйларда яшай бошлаган одамларга ундан ҳам қийин эди. Бунинг устига ҳовлилар атрофини ободонлаштириш, болалар ўйнайдиган майдончаларни ободонлаштириш каби ишларни амалга ошириш лозим эди.

Янги уй-жой фондига эга бўлган 38-ЖЭК ана шундай аҳволда иш бошлаганига қарамай қисқа вақт мобайнида мавжуд камчиликларни бартараф этишга муваффақ бўлинди. Бунинг учун ЖЭК коллективи кўплаб тадбирларни амалга оширди.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ўтган йили уй-жой фонди ва жамоат биноларидан фойдаланиш даражаси ва уларнинг техника ҳолатини яхшилаш юзасидан чиқарган қарори уй-жой фондидан намунали фойдаланиш борасидаги муҳим ғамхўрликлардан бири бўлди, — дейди ЖЭК бошлиғи В. Тень.

Ана шу қарор асосида ЖЭК ва унинг участкаларида техник назоратчилар штаби ташкил этилди. Штаб аъзолари аҳоли ўртасида уй-жойларда истиқомат қилувчи ҳар бир кишининг вазифаси, бинолардан фойдаланиш тартиби тўғрисида мунтазам тушунтириш ишларини олиб борди. Айниқса, балконларнинг бир хилда сақланишига эришиш, территорияни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга аҳамият берилди. Барча уй-жой биноларининг иситиш тармоқлари ва уларнинг қувурларини тозалаш, босим остида ювиш ишлари муддатидан илгари— июль ойида бажарилди. Кўп қаватли биноларнинг ертўлалари ва подъездларини ёритиш соҳасида ҳам профилактика ишлари амалга оширилди. Биноларнинг томини ремонт қилиш, чакка ўтадиган уйларни аниқлаш ва тузатиш юзасидан ҳам барча ишлар ўз вақтида қилиб бўлинди.

Қишга тайёргарлик борасида амалга оширилган тадбирлар жамоатчилик кўриги мобайнида жуда яхши баҳоланди. ЖЭК территориясидаги барча уйларнинг техник ҳолати яхши, деб топилди. Шу кунларда зўр уюшқоқлик билан ўтаётган 1977 йилги уй-жой фонди, жамоат ва маъмурий бинолар кўригида коллектив ўтган йилги ғалабаларни мустаҳкамлашга ҳаракат қилмоқда. ЖЭК партия ташкилоти ва жамоатчилик асосида ишловчи уй комитетлари билан ҳамкорликда амалга ошириладиган тадбирлар плани ишлаб чиқилди.

Ана шу тадбирларга мувофиқ ҳозир олиб борилаётган жорий ремонт ишларини 10 декабргача, уй-жой фондини қишга тайёрлаш ишларини 15 октябргача тугаллаш кўзда тутилган. Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун коллектив зиммасига оширилган мажбурият олиб, барча ишларни муддатидан илгари, юксак сифатли қилиб бажаришга аҳд қилди.

Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар Совети ижроия комитетининг 1977 йил май ойидан октябрь ойигача уй-жой фонди, жамоат ва маъмурий, ноёб бинолар ва иншоотларнинг умумшаҳар кўригини ўтказиш тўғрисидаги қарорида «...уйлар ва балконларнинг ташқи кўринишига, ҳовлилар, болалар ўйнайдиган спорт майдончалари, ёритиш воситаларининг яхши сақланишига, уйларни номерлаш ва кўчаларга ном қўйишни тартибга солишни яхшилашга алоҳида аҳамият бериш зарур. Уй-жой биноларидаги инженерлик жиҳозларининг техника ҳолатини доимо назорат қилиб боришга эътибор бериш лозим», деб уқтириб ўтилган.

Қарорда айтиб ўтилган тадбирларни изчиллик билан амалга ошираётган ЖЭК коллективи шу кунларда қишга тайёргарлик ишларини кенг авж олдириб юборишди. Барча биноларнинг иситиш системасини тозалаш ва жорий ремонт ишлари намунали ўтмоқда.

Шу йилнинг баҳор ойларида аҳоли кучи билан уй-жойлар атрофига кўплаб манзарали ва мевали дов-дарахтлар ўтқазилиб, аҳоли дам оладиган жойларнинг атрофи ободонлаштирилган эди. Ҳозир ҳар жиҳатдан намунали жиҳозланган ЖЭКка қарашли 27 та болалар майдончалари, 18 та ҳовузчалар ва 2 та соғломлаштириш майдонлари болалар хизматида.

ЖЭК коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳам кўпгина тадбирларни амалга оширишмоқда. Спорт секциялари намунали ишлаб турибди. Кўплаб кишилар турли хил спорт мусобақаларига жалб этилган. Амалга оширилаётган бу ва бошқа ибратли тадбирлар кўп қаватли биноларда истиқомат қилаётган ҳамшаҳарларимизнинг уй-жой шароитларини янада яхшилашга қаратилган. Бу сўзсиз уй-жой фондининг яхши асралишига, шунингдек, унинг кўп йиллар одамларга яхши хизмат қилишига имкон беради.

М. АБДУЛЛАЕВ.

ПРОПАГАНДИСТЛАР САФИ КЕНГАЙДИ

Тошкент политехника институтининг икки мингга яқин студенти Тошкент шаҳридаги ва республиканинг бошқа шаҳарларидаги саноат корхоналари агитаторлари, сиёсий ахборотчилари ва пропагандистларининг кўп минг кишилик отрядига қўшилди. Улар завод ва фабрикаларда ишлаб чиқариш билан танишмоқдалар, ишчилар ва хизматчилар ҳузурида лекция ва суҳбатлар билан чиқиб, ижтимоий-сиёсий практика ўтмоқдалар.

Студентларнинг лекция ва суҳбатлари мавзуси ижтимоий фанларнинг ўқитувчилари ўтказган семинарларда олдиндан белгилаб берилди. СССР Конституцияси лойиҳасини пропаганда қилиш практикантлар олдида турган асосий вазифадир.

(ЎзТАГ).

Александр Логвинов Тошкентдаги «Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш корхонасининг изотоп приборлари цехида деталчи бўлиб меҳнат қилади. Бу зарбдор ишчи мунтазам равишда смена-ойлик топшириқларини адо этган ҳолда фақат юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради. Сиз бу фотолавҳада илғор ишчи А. Логвиновни иш жараёнида кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

▲ ҚИШЛОҚ — ШАҲАРГА

Эгатлардан тўппа-тўғри заводга

«Узплодоовощвинпром» бирлашмасининг корхоналари мавсум бошланганидан бери юз миллион банка сабзавот ва мева консерваларини тайёрлаб чиқардилар. Республиканинг магазинларига жем, мураббо, мева шарбати, маринадлар, компотлар келтирилди. Бундай маҳсулотлар Узоқ Шимол, Узоқ Шарқ, Камчатка, Сибирга жўнатилди.

Ҳозир Андижон, Фарғона, Китоб ишлаб чиқариш-аграр бирлашмаларининг консерва заводларида ишлар қизғин. Ана шу заводларда «Дала — завод» конвейери яхши ишлаб турибди. Корхоналарга хом ашё бетўхтов келтирилмоқда. Янги серунум машина-ускуналар ҳосилни тез қабул қилиб олиб қайта ишлашга имкон беради. Совхозларда мева ва сабзавот сифатини контроль қилувчи группалар тузилган, ҳосилни махсус контейнерларда қоп-қанорсиз ташиш, усули қўлланилмоқда.

Юбилей йилида консерва заводларининг меҳнаткашлари топшириқдан ташқари жами 20 миллион банка консерва тайёрлаб чиқаришни мўлжаллаяптилар.

[ЎзТАГ].

60 ТАРИХИМИЗНИНГ ЗАРВАРАҒИ

1963 ЙИЛ

▲ ЙИЛЛИК ПЛАННИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИЛАР ▲ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ НОВАТОРЛАРИ САФИ КЕНГАЙМОҚДА ▲ МУСОБАҚАЛАШАЁТГАН ШАҲАРЛАР ЙЎҚЛАМАСИ ▲ ТОШКЕНТНИНГ ЧЕТ ЭЛ ДАВЛАТЛАРИ БИЛАН АМАЛИЙ АЛОҚАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА ▲ ЎЗБЕКИСТОНДА РУС АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИНИНГ БАЙРАМИ

ЮКСАЛИШ

Совет кишилари 1963 йилда, етти йилликнинг бешинчи йилида баракали меҳнат қилдилар. Мамлакат химия саноатини яратишга киришди.

Тошкент меҳнаткашлари мамлакатни янги муваффақиятлар билан қувонтирди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини ошириб бажарилди. Тошкент ишчилар синфи планга қўшимча 295 трактор прицеплари, 101 пахта териш маашинаси ва бошқа кўплаб саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарди.

1963 йил зарбдорлар, коммунистик меҳнат коллективлари номини олиш учун мусобақадошлар сафи янада ўсгани билан нишонланди. Бу ватанпарварлик ҳаракатида шаҳарда 140 корхона ва қурилиш, 500 цех ва бўлим, 5400 бригада қатнашди. Йил охирига келиб бу юксак номга бир корхона, 76 цех, 140 бригада, участка ва смена сазовор бўлди.

Ишчи синфининг ижодий фикрлаши янада ўсди. Рационализатор ва ихтирочилар сони ошди. 1963 йилда Ўзбекистонда 27 мингга яқин рационализатор ва ихтирочилар бор эди. Айниқса Октябрь революцияси номидаги завод ижодкорлари ўзларининг ажойиб таклифлари билан ажралиб турдилар. 1963 йилда уларнинг иши СССР Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг биринчи даражали дипломи билан тақдирланди.

Ўзбекистон, Белоруссия ва Иваново области саноат районлари ўртасидаги анъанавий социалистик мусобақа халқ хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажариш учун курашда муҳим роль ўйнади.

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи Ивановодаги К. И. Фролов номидаги комбинат коллективи билан, Тошкент жут фабрикаси Юрьевскдаги йигирув фабрикаси билан, Тошкент экскаватор заводи Ивановодаги «Ивтормаш» заводи билан мусобақалашди.

1963 йил бошида Тошкентга Чехословакия Социалистик Республикасидан машҳур йигирувчи Яна Витечкова келди. Тошкент тўқимачилик комбинатида у ўзбек йигирувчиларининг иш тажрибаси билан танишди. Яна Витечкова Т. Курасова билан мусобақалашди.

Тошкент корхоналари тайёрлаган буюмларнинг чет элда йилдан-йилга шуҳрати ошди. 1963 йилда «Подъёмник» заводи Болгария, Венгрия, Чехословакияга тўққизта кўприк крани, экскаватор заводи 49 та «Э—352» экскаватори ва уларга кўплаб эҳтиёт қисмлар, «Таштекстильмаш» заводи Польша ва Чехословакияга 179 та агрегат юборди.

ЖОЙЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЕШ ҚИТЪАГА

Тошкент химия-фармацевтика заводи тўрт қитъа— Осиё, Африка, Европа ва Америка мамлакатларига маҳсулот экспорт қилмоқда. Корхона маҳсулотини 20 дан зиёд чет эл давлати харид қилмоқда. 1963 йилда бу мамлакатлар сони яна кўпайди. Жазоир, Польша, Германия, Федератив республикаси ва Эфиопия мамлакатлари ҳам Тошкент маҳсулотлари харидорлари сафига қўшилди. Ўзбекистоннинг дори-дармонлари Австралияга биринчи марта жўнатилди. Узоқ қитъага двигатель иш жараёни пайтида қўлланиладиган мелликтин препарати намуналари юборилди. Шу йили дори-дармонлар биринчи марта Непаль, Франция, Ҳиндистон, Сурия ва Болгарияга юборилди.

МАСТЕР КУНИ

Шу йилнинг июнь ойида Тошкент корхоналарида биринчи марта «Мастер куни» ўтказилди. Энг яхши ишлаб чиқариш илғорлари — мастерлар тўғрисида кўргазмалар, фотовитриналар ва деворий газеталар ҳикоя қилди.

Фидель Кастро Русь Тошкент область Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида трактор рулида.

Ўзбекистон хотин-қизларининг III съезди залида.

Ўзбекистон ССР кинофотофоноҳужжатлар Марказий Давлат архивидан олинган.

МАДАНИЙ ҲАЁТ ЯНГИЛИКЛАРИ

★ Тошкент театр ва концерт ҳаёти шу йили қизиқарли бўлди. Ҳамза номидаги театрда В. Шекспирнинг «Юлий Цезарь» трагедияси постановкаси, Навоий номли театрда Қора Қораевнинг янги балети, К. Листовнинг «Куба қизи» қаҳрамонлик операси премьераси бўлиб ўтди. Тошкент меҳнаткашлари Покистон санъати усталари ансамбли билан танишдилар. Бошқирд халқ рақс ансамбли, Коми АССР Давлат ашула ва рақс ансамбли, Тўкай номидаги Татаристон Давлат филармониясини эстрада группаси, Донецк филармонияси ёшлар эстрада оркестри, Совет Иттифоқи Ленин орденли Давлат академик Малий театри коллективи тошкентликлар ҳузурида концерт беришди.

★ «Ўзбекфильм»нинг Тошкент студияси шу йили тўртта янги бадиий фильм ишлаб чиқарди. Ўндан зиёд тўла метражли ва қисқа метражли фильмлар тайёрланди.

★ Тошкентда 24 октябрь куни очилган рус адабиёти ва санъати декадаси қардош халқлар маданиятининг катта байрамига айланиб кетди.

Газеталарни варақлаганда

«Правда» газетаси Тошкент ҳақида

КУБАЛИК ҚАРДОШЛАР УЧУН

Тошкентнинг кўплаб корхоналари Куба буюртмаларини бажармоқда. Озодлик оролига пахта толаси, пўлат ва чўян арматураси, кўприк кранлари, кабель, радиолампа ва бошқа саноат маҳсулотлари юборилмоқда. Тошкент экскаватор заводининг экскаваторлари ҳам Кубада муваффақият қозонмоқда.

Биз заводнинг йиғув цехидамиз. Унинг дарвозаси олдида ҳозиргина бўялган 8 та янги экскаватор турибди.

— Бу бизнинг дўстларимизга, — деб тушунтирди экспорт маҳсулотлари йиғиш участкасининг бригадири В. В. Фролов. — Биз уни муддатидан уч кун илгари йиғдик.

«Правда», 7 июль 1963 йил.

ЮГОСЛАВИЯЛИК ДЎСТЛАРГА

Тошкент «Подъёмник» заводининг механика-йиғув цехида «Скопле учун 30 августга буюртма» деган сўзлар ёзилган. Цехда Совет Иттифоқи Югославияга туҳфа қилган йирик панелли уйсозлик заводи учун электр кўприк кранлари йиғилмоқда.

Яқинда зилзиладан зарар кўрган Скопле шаҳридаги йирик панелли уйсозлик заводи учун асбоб-ускуналар тайёрлаш буюртмасини Тошкент экскаватор заводи ҳам тез тайёрламоқда.

«Правда», 25 август 1963 йил.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ТЕХНИКАСИ

Ўзбекистондаги йирик машинасозлик заводи «Таштекстильмаш» сўнгги йилларда 30 дан зиёд янги хил машиналар намуналарини яратди.

Шу кунларда завод коллективи «ПК—100» маркали универсал йигирув-эшув машиналарининг дастлабки туркумини тайёрлади. Уларнинг ҳар бири ўзига хос поток линияси ҳисобланади. У бир йўла тўрт-йиғирув, ўраш ва бошқа машиналарнинг ишини бажаради. Янги машиналар намунали Норо-Фоминск ва Ленинград тўқувчиларига саноатда синаб кўриш учун юборилди.

«Правда», 6 сентябрь 1963 йил.

ЖАҲОНДА ЭНГ ЙИРИК

«...Улуғвор Сибирь дарёсида партиямиз иродаси билан жаҳонда энг йирик Красноярск ГЭСи қад кўтармоқда. Унинг олдида Американинг энг катта гидроэлектростанциялари чироқлари ҳам кичиклик қилади. 5 миллион киловатт қувватли Красноярск ГЭСи улкан Енисей тизмасининг тўнғичи бўлади.

«Комсомольская правда», 27 март 1963 йил.

ЎША ЙИЛИ ТОШКЕНТДА

5—11 февраль — Қорақалпоғистон АССР санъати ва адабиёти ҳафталиги бўлиб ўтди.

18—19 февраль — Механизатор-пахтакорларнинг учинчи Бутуниттифоқ слёти бўлди.

14 март — Новости матбуот агентлиги (АПНнинг) Ўзбекистон бўлими ташкил этилди.

20 март — Ўрта Осиё республикалари идеология ходимларининг кенгаши бўлди.

13 апрель — Ёш ижодкор интеллигенциянинг биринчи республика кенгаши бўлди.

6 май — Тошкент билан Фарғона ўртасида биринчи видео телефон алоқаси ўрнатилди.

12—13 июнь — Ўзбекистон хотин-қизларининг III республика съезди бўлди.

Август — рационализатор ва ихтирочиларнинг биринчи республика съезди бўлди.

11 сентябрь — Ғўза вилтига қарши кураш юзасидан қишлоқ хўжалиги олимлари ва мутахассисларининг Бутуниттифоқ симпозиуми очилди.

12—18 сентябрь — социалистик мамлакатлар сохибкорларининг анжумани бўлди.

24 октябрь — Рус тили педагогика институти ташкил этилди.

24 октябрь — Тошкентда рус адабиёти ва санъати декадаси очилди.

25 декабрь — 150 минг киловатт қувватга эга бўлган Тошкент ГРЭСининг биринчи турбогенератори фойдаланишга топширилди.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИНИНГ солномаси

1 январь — Москвада «Литературная Россия»нинг биринчи сони чиқди.

27 март — Москвада ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси бошлиқларининг Бутуниттифоқ слёти очилди.

10—13 апрель — Москвада Бутуниттифоқ рассомларининг II съезди бўлди.

24—27 апрель — Москвада коммунистик меҳнат ҳаракати илғорларининг иккинчи Бутуниттифоқ кенгаши бўлди.

7—10 май — Москвада ёш ёзувчиларининг IV Бутуниттифоқ кенгаши бўлди.

14—19 июнь — «Восток 5» космик кемасида учувчи-космонавт В. Ф. Биковский ва «Восток—6» космик кемасида дунёда биринчи космонавт аёл В. В. Терешкованинг группали учиши амалга оширилди.

28 октябрь — 2 ноябрь — Москвада СССР касаба союзларининг XIII съезди бўлди.

4 ноябрь — Бухоро — Урал газ қувури орқали Магнитогорскка газ келди. Бир неча кундан кейин, 25 ноябрда эса Челябинскка газ келди.

9—13 декабрь — КПСС Марказий Комитети Пленуми «Химия саноатини жадал ривожлантириш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг халқ фаровонлигини оширишнинг энг муҳим шартидир» масаласини муҳокама қилди.

12 декабрь — Хоразм области Ленин ордени билан тақдирланди.

Ноқоратупроқ зонани комплекс ривожлантириш программаси

МЕЛИОРАТОРЛАРНИНГ ҚЎШАЛОҚ РЕКОРДИ

Н. Лобач бригадаси бир кунда сал кам икки минг метр ёпиқ дренаж қувури ётқизди. Буни нормадан деярли тўрт баравар кўп деса бўлади. «Узновгородводстрой» трестига қарашли «1-«Тошкент» ихтисослашган кўчма механизация колоннасининг раҳбарлари, дўстлар ва ўртоқлар мелиоратив бригада аъзоларини гулдасталар билан табриклашди. Бригаданинг кунлик меҳнат ғалабаси ёнига мавсум рекорди ҳам қўшилди. Бригада мавсум давомида 75 километр ёпиқ дренаж қувури ётқизиб берди. Бригада 25 километр узунликда зах қочириш тармоғини қурса, йиллик топшириқни бажарган бўлади.

Тошкентни қайта тиклашда қатнашган белорус йигити Николай Лобач Шимск шаҳрига биринчилар қатори келди. Унинг кетидан хотини билан ўғли ҳам етиб келдилар. Командировка муддати аллақачон тугаб кетди. У бўлса бу ерда доимий ишлагани қолди. Новгород диёри унинг учун жонажон ўлкага айланди. Чунки у бу ерларни обод қилишга ўзининг қалб қўрини қўшди, ўзини ноқоратупроқ ўлка қиёфасини ўзгартиришдан иборат умумхалқ ишининг қатнашчиси деб ҳис этди. 40 ҳунарнинг устаси бўлган Лобач бу ердаги Тошкент ва Наманган кўчаларида уйлар қурди, водопровод ўтказди, машина-механизмларни ремонт қилди ва созлади. Қувур ётқизувчилар бригадири қилиб тайинлангач эса, у қисқа муддатда коллективни илғорлар қаторига чиқарди. Ижодий изланувчан, тиниб-тинчимас Николай Данилович қимматли ташаббус бошлади: трестда биринчи бўлиб йириклаштирилган хўжалик ҳисоби бригадасини тузди. У ўн киши учун иккита кўп чўмичли экскаватор ажратиб берилишини сўради, бу эса иш кунини иложи борича тиғизлаштириш, техникадан унумли фойдаланиш имконини берди. Шундай бир мисолни олиб кўринг. 700 метрлик коллектор одатда икки-уч кун ичида қурилар ва экскаваторчи билан бир неча қувур ётқизувчи шу ишга овора бўлган пайтда бошқа одамлар бекор туришарди. Энди эса коллектор қазиш билан дренаж тармоғини қуриш айни бир вақтда олиб борилмоқда. Экскаваторчи Н. Талдонов коллектор қувурини ётқизиб бўлар-бўлмас қуритиш системасининг ярмиси тайёр бўлади. Сўнгра биринчи экскаватор дренаж қувури ётқизишга, иккинчиси эса навбатдаги магистрал канални қазишга ўтаверади.

Хўжалик ҳисоби мелиораторларни иш вақтинигина эмас, материалларни ҳам қаттиқ тежашга ундамоқда. Илгари дренаж қувурлари участкаларга тарқатиб берилар ва бўлажак система ўрнига махсус звенолар тарзида уйиб қўйилар эди. Рўй-рост айтганда, қувурларнинг 10 процентгача бўлган қисми синиб кетарди. Энди бу вазифаларни бригада ўз зиммасига олиб, камёб материалнинг нобуд бўлишини мутлақо тугатди.

Бир кишининг бир неча касбни эгаллаб олиши ҳам мелиораторларга жуда қўл келмоқда. Бригада аъзоларининг деярли ҳар бири зарур пайтларда экскаватор машинисти ёки унинг ёрдамчиси ўрнини олиши, қувур ётқизиши, бўлажак трассалар режасини олиши ёки участкани текислаши мумкин. Ана шуларнинг ҳаммаси бир бўлиб бригадани муваффақиятга эриштирди. Мавсум бошларида бригада биринчи сентябргача «Ленинская искра» колхозида 262 гектар ернинг захини қочиришни кўзлаган эди. 139 гектарлик биринчи участкага хўжалик ҳозирнинг ўзидаёқ кўп йиллик ўт уруғини сочиб қўйди, иккинчи дала эса июль ойида экин экса бўладиган ҳолга келтирилади.

Хўш, ишчиларнинг ўзи бундан қандай манфаат кўрмоқда? Улардан ҳар бирининг ўртача иш ҳақи эллик сўм миқдорида кўпайди.

Юбилей йили ва ўнинчи беш йилликнинг қишлоқ ва мелиорация қурилиши программасини барвақт бажаришга аҳд қилган владимирлик ва рязанлик мелиораторларнинг ташаббуси Николай Лобач ва унинг ўртоқларининг ишлари ҳамда режаларига ҳамоҳанг бўлиб тушди. Улар Улуғ Октябрнинг 60 йиллигигача 210 километр дренаж қувури ётқизиш ва йил охиригача бир неча ўн минг сўмлик гидротехника иншоотларини қуришга бел боғлаганлар.

В. ЧЕРНЯЕВ,
ТАСС мухбири.

ФАХРЛИ БЕШ БУРЧАК ТАМҒА БИЛАН

Республика виночилик корхоналарининг маҳсулотига 60-Сифат белгиси берилди. Тошкент шампан винолари заводи тайёрлаб чиқараётган «Нимширин шампан вино» ёрлиғини фахрли беш бурчак тамға безади.

«Узплодоовощвинпром» бирлашмасининг техника бошқармасида ЎзТАГ мухбирига маълум қилишларича, шу мавсумда вино заводларининг маҳсулот сифати яхшиланди. Корхоналарда ўрнатилган замонавий серунум машина-ускуналар нордон ва ширин винони кўпайтиришга имкон берди. Шулардан кўплари масалан, «Тошкентвино» комбинатининг «Мускат узбекский» виноси олий сифат категориясига сазовор бўлди.

Ўзбекистоннинг тасвирий санъати

Жиззах бинокорлик материаллари комбинатининг маданият саройида «Ўзбекистоннинг тасвирий санъати» деган кўргазма очилди. Таниқли мўйқалам усталари ва ёш рассомлар чизган полотноларда замондошларимизнинг образлари, жонажон диёр жамолини, республиканинг бугунги кунини кўрасиз.

Кўргазма СССР халқ рассоми Урол Тансиқбоевнинг «Чирчиқда» деган картинаси билан бошланади. Ўзбекистон халқ рассоми З. Ковалевскаянинг «Эрта кўклам» деган, Р. Темуровнинг «Қайрағоч соясида», Б. Бринскихнинг «Бухоро» деган асарлари, М. Кагаровнинг график расмлари жонажон диёрга меҳр-муҳаббат туйғулари билан йўғрилган.

(ЎзТАГ).

Шаҳримиздаги «Малика» трикотаж фирмасида «АСУП— трикотаж» системаси ишга туширилди. Ана шу система таркибига машина-ҳисоблаш станцияси ва электрон-ҳисоблаш машинаси базасидаги ахборот-ҳисоблаш маркази киради.

Ушбу янгилик ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш билан бирга йўл қўйилган бракларнинг, иш вақти исроф бўлишининг, ускуналар нима учун бекор турганлигининг, хом ашё сарфининг, унумсиз сарфланаётган харажатларнинг сабабини аниқлаш имконини беради.

СУРАТДА: операторлик хонасида.

Ш. Иброҳимов фотоси.
[ЎзТАГ].

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. РИЗАЕВА: Ҳомиладорлик ва туғруқ отпускасининг муддати келган пайтда аёл меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотганлик учун ишдан бўшатилган бўлса бундай ҳолларда ҳомиладорлик бўйича касаллик варақасига қандай ҳақ тўланади?

Жавоб: Бу ҳолда меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотганлик учун берилган касаллик варақаси ёпилиши ва унга ҳақ тўланиши лозим. Ҳамиладорлик отпускасининг биринчи кунидан янги касаллик варақаси очилади. Бу варақага унинг касаллик туфайли меҳнатга қобилиятсизлиги давом этиш-этмаслигидан қатъий назар, ҳомиладорлик ва туғруқ нафақаси бўйича ҳақ тўланади. Туғруқдан кейинги отпускаси тугаган куни аёл бетоб бўлиб қолса, унга меҳнат қобилиятини йўқотганлиги учун эртасигаёқ янги варақа (касаллик варақаси) берилади.

Ҳомиладорликнинг 196 куни ўтгунча боласи тушган аёлга меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотганлик нафақаси касалликдаги каби берилади. 196 кундан кейин туғруқ отпускаси берилади ва туғруқ нафақаси умумий асосда тўланади.

* * *

Б. ҲАМРОЕВ: Мамлакатимизда инсон саломатлиги йўлида жуда катта ишлар қилинаяпти. Шифокорлар беморлар атрофида доим парвона. Мени бу ўринда умуман мамлакатимиз бўйича қанча шифокор-врач борлиги қизиқтиряпти. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Ҳозирги пайтда бутун ер юзида 2,7 миллион нафардан зиёд врачлар бор. Мамлакатимизда эса 862 минг шифокор ёки жаҳондаги ҳамма врачларнинг учдан бир қисмига тенг келадиган шифокорлар бор. Совет Иттифоқида юз минг кишига 334 нафар врач тўғри келади.

* * *

М. ҚОСИМОВ: Шаҳримизда дипломлар, ён дафтарлар, шахсий гувоҳномалар ва бошқа ҳужжатларнинг ёзувларини қабариқ ҳолда тайёрлайдиган жой борми?

Жавоб: Ҳа, сиз ўз хатингизда сўраган бундай жой шаҳримизда бор. Унда дипломлар дейсизми, ён дафтарлар, шахсий гувоҳномалар, ҳужжатлар ва бошқа товарларнинг ёзувлари дейсизми, ҳар хил рангда қабариқ ҳолда тайёрланади. Бу ишларни шаҳримиздаги 3-босмахона коллективи бажаради. Босмахона Радиальний проезди, 1-уйга жойлашган. Ўзингизни қизиқтирган масала бўйича 48-06-55, 48-34-91 номерли телефонлар орқали мурожаат қилишингиз ҳам мумкин.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

ГАИ АХБОРОТИ

Ҳайдовчи йўл ҳаракати қоидасининг ҳар бир банди талабига тўла амал қилиши лозим. Акс ҳолда ҳар хил тасодифлар юз бериши мумкин. Бунга қуйидаги ҳодиса мисол бўла олади. Шоаюб Умарбоев «Главташпассавтотранс» 7-таксомотор паркига қарашли 93— 03 ТНЖ рақамли «ГАЗ— 24» машинасини Ново-Полторацкий кўчаси бўйлаб ҳайдаб бораётганида 60— 12 ТНВ рақамли Ринат Башаров бошқариб бораётган «Иж-Планета — 3» мотоциклини қувиб ўтди. Кейин эса яна бурилиш чироғини ёқмасдан бирданига ҳаракатнинг биринчи йўлкасига ўтди. Мотоциклчи дарҳол тормозни босишига қарамасдан у машинага бориб урилди. Мотоциклчи оғир жароҳат билан тўқимачилик комбинатининг медицина-санитария қисмига даволашга ётқизилди.

Йўл ҳаракат қоидасини бузганлиги ва тасодифга сабаб бўлганлиги учун Ш. Умарбоев Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекциясининг маъмурий комиссиясига жўнатилди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЮГОСЛАВИЯДА В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИНИНГ ТЎПЛАМЛАРИ НАШР ЭТИЛДИ

БЕЛГРАД. Югославия Коммунистлар союзининг органи ҳафталик «Коммунист» газетаси хабар беради: Югославияда В. И. Ленин асарларининг қирқ томлик тўпламларини нашр этиш тугалланди. Янги нашр В. И. Лениннинг 1893 йилдан тортиб 1923 йилгача ўтган даврдаги фаолиятини ўз ичига олади ва Югославияда В. И. Ленин асарларининг энг тўлиқ нашри деб ҳисобланади. В. И. Ленин асарларининг 55 томдан иборат тўлиқ тўпламлари бешинчи совет нашри, деб ёзади, «Коммунист» газетаси, янги нашр устида олиб борилган ишларнинг салмоқли негизи бўлди.

Газета В. И. Ленин танланган асарларининг янги нашри Югославия ҳаётида муҳим ижтимоий-сиёсий ва илмий воқеадир, деб таъкидлайди.

САМОЛЁТЛАР ДАЛАЛАР УСТИДА

ПРАГА. Чехословакия қишлоқ хўжалиги авиациясининг «Словайр» самолётлари бу йил тўрт миллион гектарга яқин экинзорни дорилайди. Бу— ўтган беш йилликка нисбатан икки баравар кўп. Самолётлар мамлакатнинг турли областларида деҳқонларнинг ишончли ёрдамчилари бўлиб қолди. Улар ғаллазорларга химиявий дори ва ўғит сочмоқда. Ҳозирги вақтда «Словайр» бирлашмаси Чехословакиянинг ўзида ишлаб чиқарилган сал кам 200 машина, шунингдек махсус ускуналанган вертолётларни ишлатмоқда.

Меҳнат совғалари

УЛАН-БАТОР. Октябрь юбилейи шарафига Гоби-Олтой аймоғи меҳнаткашлари ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақанинг биринчи ярим йиллик якунлари юзасидан сув хўжалиги бошқармаси ва бирлашмалараро корхона коллективлари ғолиб чиқдилар.

«Унэн» газетасининг таъкидлаб ёзишича, Гоби меҳнаткашлари ўзларининг ютуқларини шонли Октябрь байрамига бағишладилар.

Жазоир пойтахти учун сув

ЖАЗОИР. Кейинги йилларда Жазоир пойтахтини сув билан таъминлашни яхшилаш муаммосига катта эътибор берилмоқда. Шаҳарга ҳозирги вақтда бир кеча-кундузда тўртта қудуқдан қарийб 240 минг кубометр ичимлик сув келади. Аммо икки миллион аҳолиси бўлган Жазоир ва унинг атрофидаги шаҳарлар учун бу сув камлик қилиб қолмоқда.

Яқиндагина қурила бошлаган «Мазафран —2» янги сув қувури бу соҳадаги аҳволни жиддий ўзгартиришга ёрдам беради. Ана шу қувурдан яна икки ярим йилдан кейин шаҳарга юз минг кубометр сув берила бошланади. Бир кеча-кундузда бериладиган бу сув Митижа водийсидаги сув омборидан олинади. Ана шу лойиҳанинг рўёбга чиқарилиши шаҳарнинг эҳтиёжини яхшироқ қондириш, шу билан бирга посёлкаларни сув билан таъминлаш имкониятини беради. Сув қувури шохобчалари ана шу посёлкалар ёнидан ўтади.

Кудият-эссерду ва Кеддар тўғонларидан ҳам бундан кейин ана шундай сув қувурлари ўтказиш мўлжалланади. Бу қувурлардан келадиган сув улкан резервуарларга оқизилади, шундан кейин эса, шаҳар маҳаллаларига тақсимланади.

Ошкора риёкорлик

РИМ. Исроил босиб олинган араб территорияларини тобора «ўзлаштириш» режаларини ҳар қандай йўллар билан оқлашга уринмоқда. Бу ерда олинган маълумотларга қараганда, Исроил ташқи ишлар министри Моше Даян Тель-Авивда сўзлаган нутқида бундай деган: Иордан дарёсининг ғарбий соҳили азалдан Исроил территориясидир.

Исроил дипломатияси бошлиғининг риёкорлик билан айтган ана шу гаплари Тель-Авив ҳукмронларининг Араб-Исроил можаросини ҳал этишни пайсалга солиш, араб ерларининг қонунга ҳилоф равишда оккупация қилинишини абадий давом эттириш, Фаластин араб халқини ўзининг мустақил давлатини вужудга келтириш ҳуқуқидан маҳрум этиш ниятида эканлигини исбот қилади.

● РОҲАТБАХШ МАСКАНЛАР

ЖАННАТМАКОН ОРОМГОҲ ҚЎЙНИДА

Шаҳримиздан шарқда, 90 километр узоқликда табиатнинг ажиб мўътабар жойи— Чимён оромгоҳи жойлашган.

Чимён тоғлари марказида жойлашган, баландлиги денгиз сатҳидан 3309 метр юқорида бўлган Катта Чимён тоғи, ундан шимолга чўзилган Кичик Чимён, Қизил жар ва Патандозбоши тоғлари бор. Булар Чотқол тоғ тизмаси системасига кириб, улардаги қорликлар ва мавсумий қор запаслари Чимёнсой, Мозорсой, Ғалвасой, Белдорсой, Нурекотасой ва Қора арчасойларга ҳаёт бағишлайди.

Сойларнинг тўйинишида бу ерларда жуда кўп тарқалган зилол сувли муздек булоқларнинг ҳиссаси катта.

Ҳамшаҳарларимизнинг кўпчилиги Чимён тоғларини ва гўзал сой водийларини мириқиб дам оладиган, экскурсиялар, туристик походлар, альпинистик чиқишларга ва қиш мавсумида эса чанғи спорти билан шуғулланадиган жой деб билишади. Катта Чимён тоғидан шимолий-ғарбда жойлашган, шарқдан, жанубдан ва ғарбдан тоғ тизмалари билан ўралган водийни биз Чимён деб атаймиз. Водий тубида унча катта бўлмаган Чимёнсой оқиб, унинг Чорвоқ сув омборига қуйилган жойгача бўлган узунлиги 17 километрга тенг.

Чимёнсой Катта Чимён тоғининг шимолий ёнбағридан бошланиб, бир неча километргача тошлар орасидан оқади. Дарё чап томондан Чўлоқ арча, Ўн икки булоқ ва Қизил жар ирмоқларини қабул этади. Ўнг томондан эса, Чимён сойига катта к ў к сой ва курортдан сал юқорида булоқдан бошланадиган яна бир номсиз ирмоқ қуйилади.

Чимёнсой водийси шимолдан жанубга чўзилган бўлиб, майдони 35 квадрат километрга тенг, унинг шимолий чегараси Юсупхона, жануби эса, Катта Чимён чўққисидан ўтади.

Шастри автостанциясидан Тошкент-Бурчмулла-Чимён томонга борадиган автобусга ўтирсангиз, икки соатдан сўнг оққайин ва арчалар ўсган, ёввойи олмалар пишиб ётган баланд тоғ чўққилари орасида жойлашган Чимён курорти манзилида бўласиз. Чимёндан жануброқда Ўн икки булоқ бўлиб, атрофда дам олувчилар учун пансионатлар хизматга тайёр. Бундан ташқари, Чимёнда юқори синф болалари учун мўлжалланган туристик лагерь ва «Қуёшли» пионерлар лагери мавжуд.

«Чимён» сўзи тожик тилидаги Чимгондан келиб чиққан бўлиб, ўтзор, ширин ажриқ, яшил водий деган маънони билдиради. Чимгон деган сўз талаффузда Чимён бўлиб кетган. Чимённинг номи ўзига монанд. Бу ерда йиллик ёғин-сочин миқдори мўллиги ўт-кўкатларнинг барқ уриб ўсишига шароит туғдирган. Чимёнсой атрофидаги тоғ ёнбағирлари ёввойи дарахтлар— ёнғоқ, дўлана, барбарис, оқ қайин, бодом, олма, олча ва арчазор ўрмонлар билан қопланиб ётади.

Чимённинг иқлимий шароитлари шаҳримиз ҳавосидан бирмунча фарқ қилиб, саратон палласи дам олишга жуда мосдир. Бу ерда йилига ёққан ёғин-сочин миқдори Тошкентимизга нисбатан уч баробар кўп бўлиб, 1000 миллиметрга тенг. Энг кўп ёғин-сочин ёғадиган ой апрель ва май ойлари бўлиб, унда йиллик миқдорнинг 20 процентини ташкил этади. Август ва сентябрь ойлари ҳаво очиқ бўлиб, айрим кунларигина ёмғир ёғиши мумкин. Шунда ҳам ёғин-сочин миқдори 10 миллиметрдан ошади.

Чимённинг ҳайвонат дунёси бой ва турли-тумандир. Бу ерда қуёнлар, тулкилар, ҳар турли кемирувчилар кўп учрайди. Боғларда булбуллар тинимсиз сайраб, одамларга яхши кайфият бағишлайди. Тоғ довонларида ёввойи чўчқалар, айиқ, тоғ эчкилари, бўри ҳаттоки қор барслари ҳам учраб туради.

Шаҳримиз аҳолиси қадим замонлардан бери Чимённи дам олиш учун энг манзур жой ва даволаниш учун тоғ иқлимли курорт деб билади. Чимён тошкентликларга айниқса 1881 йилдан кейин кўпроқ таниш бўлиб қолди. У ерда Туркистон ўлкаси ҳарбий-санитар бошқармаси томонидан солдат ва офицерларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш учун иқлим станцияси қурилган эди. Бу ернинг об-ҳавоси саратон кунлари салқин бўлиб, иқлимий шароитлари Россиянинг ўрта кенглик зонаси иқлимига ўхшаб кетарди. Шу сабабли шаҳримизга янги келган ҳарбий хизматчилар иқлимга мослашиш даврини шу ерда ўтказишар эди.

Йиллар ўтиши билан Чимённинг довруғи яна ҳам ошди. Эндиликда Чимён посёлкаси территориясида курорт, дам олиш уйлари, пионер лагерлари, ёзги коттежлар мавжуд. Чимёнсойда электростанция ишлаб турибди.

Посёлка радиолаштирилган, телефон ва алоқа бўлими бор. Тошкентдан Чирчиқ орқали Барраж, Хўжакент, Чимён ва Юсупхонага асфальт йўл ётқизилган.

Ёзин-қишин, дам олиш кунлари, байрамларда Чимён табиатни севувчиларни меҳмондўстлик билан кутиб туради. Улкан Чорвоқ сув омборининг қурилиши уни Чимёнсой водийси билан туташтириб юборди. Бу жаннатмакон сўлим оромгоҳда дам олувчиларни сув, қуёш ва тоғ ҳавосидан иборат комплекс кутяпти.

А. АКБАРОВ,
география фанлари кандидати.

Бўстонлиқ манзараси.

Р. Альбенов фотоэтюди.

Қирғизистонда от спорти жуда ривожланган. Пржевальскийлик Исаковлар оиласининг кўп аъзолари спортнинг шу тури билан шуғулланишади.

СУРАТДА: оила бошлиғи Геннадий Яковлевич, фарзандлари Сергей ва Геннадий билан.

Н. Жиганов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

● Ҳуқуқ билимлари—оммага

Ёшлар тарбияси ва тўйлар

Яқинда Бешқайрағоч массивидаги Акмал Икромов номли маҳаллада ана шундай мавзуда учрашув-с у ҳ б а т ўтказилди. Йиғилганлар ҳузурида Октябрь район халқ суди, прокуратураси, ички ишлар бўлимининг масъул ходимлари сўзга чиқиб, ёшларнинг тарбиясини янада яхшилаш учун нималарга аҳамият бериш кераклиги ҳақида гапирдилар.

Учрашув-суҳбатда тўйлар, уларни тинч-осойишта ўтказиш масалалари муҳокама қилинди. Ҳуқуқ органларининг вакиллари бундай маросимларни ортиқча дабдаба билан ўтказиш исрофгарчиликка олиб келиши билан бирга ёшлар тарбиясининг бузилишига сабаб бўлаётганлигини мисоллар билан далиллаб беришди.

Учрашув-суҳбат сўнгида Октябрь район халқ судининг раиси Р. Муртазина йиғилганларнинг гражданлик бурчи, мерос, уй-жой, никоҳга оид саволларига жавоб қайтарди.

Ҳ. МУҲАММАДАЛИЕВ.

Икки ғолиб

Баъзан командирлар ҳам қийин аҳволга тушиб қоладилар. Мусобақад о ш л а рнинг ҳар иккаласи қишки таълим даврини тугаллаб, жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси бўлиб олиб, барча кўрсаткичлар бўйича баравар бораётган экан, уларнинг қайси бирини ғолиб дейиш амри маҳол, албатта. Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи Н. қисмининг оддий аскарлари Олег Суевалов ва Виктбор Баев билан ана шундай аҳвол юз берди. Уларнинг иккаласи ҳам гранатометчи, бехато отиш устаси. Иккаласи ҳам бошқа жангчиларга намуна.

Ленин хонасида Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақанинг навбатдаги босқичи якунлари ёзилган планшетлар осиғлиқ турибди. «Ғолиблар» графасида яна О. Суевалов билан В. Баевнинг аъло баҳолари кўзга ташланади. Уларнинг ҳар бири ўзидан бўшроқ бўлган жангчини мусобақага чақириши мумкин эди, албатта. Лекин бу қизиқарли эмасда. Дўстлар муносиб рақиб қимматли дейдилар. Шундай рақиб билан мусобақалашганингда ўзинг ҳам унинг даражасига етиб олишга ҳаракат қиласан. Бироқ солдатлар ўртоқларини ҳам эсдан чиқармайдилар, машғулотларга тайёргарлик кўришда уларга кўмаклашадилар, ноаниқ нарсаларни тушунтириб берадилар. Олег ва Виктор оддий солдатлар Шокир Эшпўлатов билан Хожиакбар Зукуровни ўз оталиқларига олиб, шунга эришдиларки, эндиликда уларнинг фамилиялари ёнида ҳам яхши баҳолар пайдо бўла бошлади.

Меҳрибонлик, ўзаро ёрдам, собитқадамлик— Октябрь революциясининг 60 йиллигини нишонлаб КПСС Марказий Комитети комига Ленин комсомолининг йўллайдиган рапортини имзолаш ҳуқуқини олиш учун курашаётган солдатлар учун намуна ҳисобланган мусобақа ғолибларининг фазилатларидир.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи.

(ЎзТАГ).

Ҳар тўғрида

«Линейка», кўнка ва метро

Бугунги москвалик бундан юз йилларча чамаси илгари унинг ҳамшаҳарлари шаҳар бўйлаб асосан пиёда қатнаганликларини ҳатто тасаввур этиши ҳам қийин. Жамоат транспорти йўқ эди. Утган аср 40-йилларининг охирига келгандагина Москва кўчаларига «линейка»лар чиқди. У бир жуфт ёки тўртта от қўшилган экипаждан иборат эди. «Линейка»га 11 та йўловчи кетар ва у белгиланган маршрут бўйлаб қатнарди. Улар узоқ вақт— асримизнинг бошларига қадар қатнаб турди.

Бундан юз йил аввал Москвада «кўнка» пайдо бўлди. У 26 минг извозчикка жиддий рақиб бўлди. 20— 30 йўловчи тушган вагончани отлар рельсдан гумбурлатиб тортарди. 1889 йилга келгандагина дастлабки иккита трамвай линияси очилди.

Мана шунақанги гаплар. Энди бўлса пойтахтимиз жамоат транспорти ривожланган шаҳардир. Ҳозир унинг кўчаларида 6900 автобус, 2250 троллейбус, 1300 трамвай вагони қатнаб турибди. Улар метро билан бирга бир кунда 15 миллион кишини— Москвадек иккита шаҳар аҳолисини ташимоқда.

Лекин ҳозирда ҳам москваликлар ва пойтахт меҳмонлари унинг чеҳрасига тўймоқчи бўлсалар, метродан чиққач, ошиқаётган автобус ва троллейбусларни бамайлихотир ўтказиб юбориб, пиёда жўнаб қоладилар...

Қалъа паноҳида

Ҳисор водийсидаги кўҳна чинорлар орасида ресторан биноси қад кўтарди. У қадимги қалъага ўхшатиб ишланган. Залларида ўймакор нақшларни кўрасиз, ерига гиламлар тўшалган. Дастурхонга эса қадимги идиш-асбобларда таом тортилади, Тортилганда ҳам фақат тожик таомлари...

Янги ресторан қадимги миллий меъморчилик ёдгорликлари қўриқхона зонаси ёнида очилди. Тез орада унинг ёнида меҳмонхона, кемпинг пайдо бўлади.

(ТАСС).

Қўрқиш ҳақида нима биласиз?

Аксарият кишиларга озор берадиган нарсалардан бири бевақт ва беҳуда қўрқишдир. Узоқ текширишлар натижасида шу нарса маълум бўлдики, ҳар тўрт кишининг бирида мазкур иллат мавжуд экан. Руҳий касалликлар мутахассислари тили билан айтганда бу иллат номи «фобия» деб аталади. Бу эса юнонча «фобус» деган сўздан олинган бўлиб, маъноси «қўрқиш» демакдир. Бошқалар қўрқмайдиган оддий нарсалардан қўрқувчи кишиларга нисбатан шундай термин ишлатилади.

Фобия кишиларда турли формаларда намоён бўлади. Уларнинг қўрқадиган нарсалари бир хил бўлмай, турли нарсалардан иборатдир. Масалан, француз императори Наполеон ўта довюрак бўлишига қарамай, мушукдан қўрқар, мушукни кўрди дегунча дағ-дағ қалтирар экан. Улуғ шоир Шиллер эса ўлимдан қаттиқ қўрқар ва доимо ўзини ўлиб қолаётгандек ҳис қилар экан. Бир куни у ўта семиз бир хоним билан бир-икки соат ҳамсуҳбат бўлади ва шу кундан эътиборан семириб ўлиш касали хавфига мубтало бўлади.

ҚУРҚИНЧ ТУРЛАРИ

Фобия касалига мубтало бўлган кишилар жисман соглом ва руҳан бақувват бўлсаларда, айрим нарсаларни кўрганларида ўзларида қаттиқ қўрқинч юз бераётганини ҳис қиладилар. Уларнинг баъзилари кўпчиликдан қўрқади ва одамлар гавжум жойга боришга юраклари бетламайди. Баъзилари кино, театр ёки мажлисга борганда эшикка яқинроқ жойга ўтиришга ҳаракат қилади. Бу билан гўёки бирор воқеа юз берса биринчи бўлиб қочмоқчи бўладилар. Бошқа бировлари эса сувдан, ўтдан, илондан ёки бақадан ҳаддан ташқари қўрқадилар.

Психолог врачлар бу иллатлар устида кўплаб тажриба ўтказганлар ва уларнинг хилини аниқлаб, ҳар бир ҳилини алоҳида термин билан аташни лойиқ топганлар. Бу иллатларни даволаш устида эса тинмай ишлар олиб борилмоқда.

ҚУРҚИШНИ ДАВОЛАШ

Борди-ю, сиз айрим нарсадан ўзингизда қаттиқ қўрқиш ҳис қилсангиз, у нарса эса атрофингиздаги кишилар учун оддий қўрқмайдиган нарса бўлса, сиз дарҳол билингки, сизда фобиядан асар бор экан. Уни йўқотиш учун сиз ўтмишда сизни шу қўрқувга олиб келишга сабаб бўлган воқеанинг илдизини топишга уриниңг. Бу соҳада сизга ота-онаигиз, ака-укаларингиз, танишларингиз яхши ёрдам кўрсатиши мумкин. Мисол тариқасида қуйидаги воқеани келтирамиз.

Бир киши доимо ўзида қўрқинч ҳис қилар, орқасидан биров келиб, устига миниб олмоқчи бўлаётгандек туюлар эди. Бу хаёл унга ҳеч тинчлик бермас, нуқул орқасига ўгирилиб қарайверар эди. У етмиш беш ёшга кирган пайтида ёшликда бирга ўсиб катта бўлган бир дўстини учратиб қолди. Дўсти суҳбат орасида унга: «Эсингдами, ёш эдик, сен бир куни қўлингда бодом билан кўчада ўтирган эдинг, мен орқангдан билдирмай келиб, устинга ташландим ва қўлингдаги бодомларингни тортиб олдим. Шунда сен қўрққанингдан қотиб қолган эдинг?» — деб қолди. У киши эса ўзининг нега қўрқоқ бўлиб қолганини шу ердан билиб олди. Дўстининг бу қилган қалтис ҳазили вақт ўтиши билан кучайиб, унда қаттиқ қўрқинч ҳиссини барпо қилган.

Агар ўзингиз қўрқишнинг асл сирини топа олмасангиз, бу борада ҳеч ким сизга тегишли ёрдам кўрсата олмаса, у ҳолда руҳий касалликлар билан шуғулланувчи бирорта врачга мурожаат қилинг. У сизга тезда бу мушкулни ҳал қилишда самарали ёрдам кўрсатади.

Аммо шуни ёдда тутиш керакки, фобия унча оғир хасталик ҳисобланмайди ва кишини одамлардан ажратиб қўювчи жиннилик даражасига олиб бормайди. Бундан ташқари, унинг давоси ҳам осон ва соддадир. Фақатгина бир оз дадиллик ва қунт керак, холос.

Форсчадан **Маҳмуд ҲАСАНОВ** таржимаси.

▲ МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

Кўнгиллиларга бош бўлиб

Милиция катта лейтенанти Ҳусниддин Шомуҳамедов Собир Раҳимов районида участка инспектори бўлиб ишлайди. У хизмат кўрсатаётган территория анча катта — Сағбон кўчаси, биринчи ва иккинчи Чимбой, «Омонат», «Ҳуррият», «Намуна», «Хўжалик» проездлари, «Октябрь 40 йиллиги», Аброр Ҳидоятов ва Абдулла Набиев маҳаллаларидан иборат. Деярли ҳар куни у кўнгилли халқ дружиначилари билан территорияни айланиб чиқади. Бировга маслаҳат беради, бошқа бир кишини жанжалдан қутқаради, яна бировни эса тартибга чақиради.

У ҳар қандай шароитда ўзини оғир тутади, қизишмай, салмоқли сўзлайди. Шунинг учун бўлса керак катта-ю, кичик унга Ҳусниддин ака деб мурожаат қилади.

— Жамоатчилик катта куч, — дейди у. — Бизнинг соҳамизда ана шундай вазифани кўнгилли халқ дружиначилари бажаради. Унга тўғри раҳбарлик қилсангиз, участкада мутлақо тартиббузарлик бўлмаслигига ишонаверинг...

Ҳусниддин Шомуҳамедов бу гапларни ўн йиллик иш тажрибасидан келиб чиқиб айтди. Дарҳақиқат, у хизматга келгунга қадар участкада безорилик, ўғрилик сингари ҳодисалар тез-тез бўлиб, яхши ният билан ўтказилаётган тўйлар жанжал билан тугаш ҳоллари учраб турарди. Ҳозир эса бундай ҳодисаларга деярли барҳам берилди. Тўғрироғи уларнинг олди олиб қолиняпти.

Ҳар куни кечқурун участка инспектори дружиначилар билан маҳалла кўчаларини айланиб чиқади. Жазо муддатини ўтаб келганларнинг хонадонига кириб суҳбатлашишади. Арзимаган сабаб баҳонасида жанжал кўтарилган оила аъзоларини муросага келтиради.

Хуллас, участка инспектори Ҳ. Шомуҳамедовнинг кўнгиллилар билан самарали ҳамкорлик қилиши туфайли маҳаллаларда осойишталик қарор топиб бормоқда.

Ф. НУРИДДИНОВ.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

КИНО

2 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак (кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ЧАЙКА», «КОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Қўзиқоринхўр одам — «ЧАЙКА» (18, 20, 21.45), «НУКУС» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Куёв ва келин— «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ХИВА» (21.00).

КАРТОГРАФ-ГРАВЕРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИГАН
10 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ
ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Курсларга 8—10-синф ҳажмида маълумотли, 17—25 ёшли тошкентлик қизлар қабул қилинади.

Ҳар ойда 40 сўмдан стипендия берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Халқобод кўчаси, 8-уй (2, 16, 26, 28, 3, 23, 22-трамвайлар, 9, 19, 24, 49, 51, 69, 72-автобусларнинг «Қозоғистон» кинотеатри» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети

30-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977 — 78 ЎҚУВ ЙИЛИГА
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КЕНГ ПРОФИЛДАГИ САРТАРОШЛАР, КЕНГ ПРОФИЛДАГИ ФОТОГРАФЛАР, КЕНГ ПРОФИЛДАГИ ОШПАЗЛАР ВА СОТУВЧИЛАР, ЯККА БУЮРТМАЛАР ТИКУВЧИЛАРИ, ҚАНДОЛАТЧИЛАР.

8 — 10-синф ҳажмида маълумотли 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 1 — 2 — 3 йил.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАР СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқишга кириш ҳақидаги ариза директор номига ёзилиб, қуйидаги ҳужжатлар билан топширилади: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома, соғлиғи ҳақида справка, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат, армияга чақирилувчилар учун гувоҳнома, таржимаи ҳоли, ота-онасининг иш жойидан справка.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, «Қорақамиш» массиви, (42, 43, 43-Э., 56, 67-автобуслар, 27-трамвайнинг «Мактаб» бекати).

57-Шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти
1977—1978 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчилар металл бўйича токарь, фрезерчи, мебелсоз, дурадгор, электр-газ пайвандчи, саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича механик-слесарь, кабель ишлаб чиқариш электромонтёри касбларини эгаллаб чиқадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 3 ЙИЛ.

Билим юртига 8 синф маълумотидаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқишни тамомлаганларга ўрта ҳунар-техника билим юртини тамомлаганлик ҳақидаги диплом берилади.

МАШҒУЛОТЛАР —1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқувчилар бепул кўчалик ва иш кийим-бошлари ҳамда уч маҳал иссиқ овқат билан таъмин этиладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртларининг кундузги бўлимига билим юртини тугатгандан кейин мажбурий ишлаб бериш стажисиз ўқишга кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

БИЛИМ ЮРТИДАГИ ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар — 164, «Высоковольтный» массиви, 3-сектор (19, 41-автобусларнинг «7-поликлиника» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

2 АВГУСТ— СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Жаҳон халқлари ижоди». 19.45 «БАМнинг меҳнат суръати». 2-кўрсатув. 20.15 Э. Григнинг вокал лирикаси. СССР халқ артисти И. Архипова ижро этади. 20.40 «СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз». СССР Бош прокурорининг биринчи ўринбосари А. М. Рекунков сўзи. 20.55 «Саргузашт фильмлар экрани». «Ҳовлидаги одам». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Москва Давлат филармонияси академик симфоник оркестрининг концерти. 23.30 «Социалистическая индустрия» газетаси соврини учун регби бўйича халқаро турнир. СССР — ЧССР терма командалари. Тбилисидан олиб курсатилади. 00.10 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.30 Болалар учун қўғирчоқ фильм. 18.45 Болалар учун. «Ваmалак» клуби. 19.15 «Идеология ва ҳаёт». Телевизион журнал. 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Метро қурувчилари юбилей вахтасида» (рус.). 20.20 «Кино оламида». 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бадиий ҳаваскорлик коллективи ижро этади. 22.00 Москва «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Бир миллион тонна «қаҳрабо» дон учун». 22.45 М. Ашрафий. «Рустам ҳақида достон». Самарқанд опера ва балет театрининг балети олиб курсатилади. 00.25 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. «Кумуш карнай қўшиғи». 19.25 «Орқага йўл йўқ». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус.). 20.30 Тошкент янгиликлари. 20.50 «Ўртоқ цирк». Телевизион ҳужжатли фильм.

3 АВГУСТ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 Горчичлар, қаердасиз!». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». 19.30 И. Брамс. Оркестр жўрлигида скрипка ижроси учун концерт. 20.10 «Инсон ва қонун». СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қилишда КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори, академик А. Г. Егоров, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзолари Г. А. Аксенок, Д. А. Керимов, М. С. Строгович, фалсафа фанлари доктори Е. Д. Модржинская ўртоқлар иштирок этадилар. 20.40 «Спортлото» тиражи. 20.50 «Саргузашт фильмлар экрани». «Ҳовлидаги одам». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Останкино концерт студиясида В. Федоровнинг шеърият кечаси». 23.45 В. Будилин ижросида совет композиторларининг қўшиқлари. 24.00 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Қувноқ пионер ёзи» (рус.). 19.00 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. «Мусобақа туфайли туғилган», «Энергетикларнинг оддий иш кунлари» (рус.). 19.30 «СССР Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Кузнинг иссиқ куни». «Ўзбектелефильм» студияси телевизион ҳужжатли фильми премьераси. 20.20 «Ғазал оқшоми». 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли ижро этади. Программада жаҳон халқларининг рақслари. 22.00 Москва. «Вақт». информацион программаси. 22.30 «Бир кун ва бир умр». Бадиий фильм. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм, «Яна бир қувончли кун». 19.25 «Орқага йўл йўқ». Кўп серияли телевизион бадиий фильм 3-серия (рус.). 20.30 Тошкент янгиликлари. 20.50 «Торли квартет». Телевизион фильм-концерт. 21.20 «Мусобақа пешқадамлари» (рус.). 21.50 «Ажойиб эркаклар». Бадиий ўқиш (рус.).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р.13342. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр Г—3119.